Զ. ՏԱՐԻ 1785 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 15 ՔԱՂՈՑ 4382 – Հ. Տ. 23 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1889 – Ն. Տ. 4 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1890 – ՀԻՃՐ. 12 ՃԷՄԱԶԻՒԼ ԷՎՎԷԼ 1307 ՇԱԲԱԹ

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ԱՅԼ ԻՆՉ ԻՆՉ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

درعليه ده غلطه ده نورادونكيان خانده آره ولك
غزته سى اداره سى

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան գաղճկան ղրշ.	160
» » Վեցամսեայ » »	80
» » Եռամսեայ » »	40
Գաւառաց » Տարեկան » »	200
» » Վեցամսեայ » »	100
Օտար երկիրներ տարեկան ֆրանք	56
» » Վեցամսեայ »	28

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 23 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, 1889

ԱԶԳԱՅԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՄԱՃԱՐԱԿՆԵՐՈՒ ԱՌԹԻՒ

«Կրթութիւնն այնչափ փառաւոր չէ հանրային առողջութեան որչափ աղտոտութիւնը», կ'ըսէր մեր յարգոյ պաշտօնակից Լ. Հէզէլ՝ վարժարանաց փակումը ծանուցանելով անցեալ օր։ Առաջին անգամ Արեւելքի մէջ էր որ պահանջուեցաւ կարգ մը վարակեալ տղայք դպրոց չընդունիլ և ի հարկին դպրոցները փակել առժամապէս, մինչեւ որ անցնին Մայրաքաղաքիս մէջ ճարակող քանի մը վտանգաւոր հիւանդութիւնք։ Հիմակ որ ամեն ազգաց վարժարանք հաւասարապէս փակուած են, պէտք է մեր Պոլսեցի ընթերցողներն ապահովենք թէ առայժմ շատ ծանր և վտանգաւոր կացութեան մէջ չի գտնուիր հանրային առողջութիւնն ի Կ. Պոլիս, բայց զգուշութիւնն ալ ձեռքէ ձգելու չէ։ Մայրաքաղաքիս մէջ այս պահուս ճարակող հիւանդութիւնք աւելի տղայոց յատուկ են, և այս պարագայ մեր ուշադրութեան կը ներկայացնէ ցաւալի իրողութիւն մը։ Շատ մը Հայ ընտանեաց համար մաքրութիւն և մանկական առողջապահութիւն երկրորդական բան մը կը համարուին, և պատշաճ հոգածութեան առարկայ չեն լինիր։ Եթէ ի Կ. Պոլիս համաճարակները պահպանելու համար քաղաքային իշխանութիւնք ինչ ինչ տարրական պարտաւորութիւններ ունին զորս չեն կատարեր, օրինակի համար շատ մը թաղերու և գիւղերու մաքրութեան հոգ չեն տանիր, եւ հետեւապէս համաճարակներու ծաւալումը կը դիւրացնեն, միւս կողմէ ընտանեաց մէջ տղայոց վրայ մաքրութեան պակասութիւնն այդ արտաքին պակասութեան հետ զուգադրելով՝ խեղճ տղայքն անպաշտպան կը յանձնէ մահաբեր թշնամւոյ մը ձեռք։ Հայազգի հարց և մարց ծնողական գործը խնդրոյ ներքեւ չենք ձգեր։ Բայց անշուշտ տգիտութեան կամ անհոգութեան հետեւանք է որ շատ մ'ընտանեաց մէջ, և նոյն իսկ բարեկեցիկ կարծուած ընտանեաց մէջ, տղայոց մաքրութեան, ուտեստին ու բարեխառնութեան խնամ չի տարուիր։ Օրինակի համար, շատ մ'ընտանիքներ համոզուած են թէ բաղնիքի մէջ միայն կրնան իրենց տղայքը լուալ ու մաքրել, և որովհետեւ երկու կամ երեք ամիսն անգամ մը, երբեմն աւելի ուշ, բաղնիք կ'երթան, մանկական մատղաշ մարմիններն որք ստէպ մաքրուելու պէտք ունին, երկար ժամանակ աղտոտ կը թողուին, որ այլ և այլ հիւանդութեանց կ'առաջնորդէ։ Ընտանիք մը չափազանց լուսաւորեալ կը համարուի եթէ սովորութիւն ունենայ տղայքը տան մէջ ձմեռը տաք և ամառը պաղ ջրով լուալու։ Դարձեալ, կարգ մը մայրեր համոզուած են թէ ըստ կարի շատ բան հագցնելով իրենց զաւակաց՝ ցուրտին դէմ բաւականապէս կը պաշտպանեն զանոնք, մինչ ոչ այնչափ հագուստին քանակութիւնն որչափ մարմնոյ բարեխառնութեան յանկարծակի փոփոխումն է, (քրտնելէն ետքը պաղիլ, շատ տաք սենեակէ մը ցուրտ տեղ ելնել անպատսպար, ևն.) յառաջ կու գան այն պաղեր որք նախաշաւիղ են հարբուխի, փողացաւի, թոքատապերու, ևն։ Վարժապետք և դասատուք շատ անգամ կը գանգատին թէ նախակրթարանաց մէջ տղաքներ կը տեսնեն որոց ո՛չ միայն գլուխը չէ սանտրուած այլ և երեսը չէ լուացուած, թող հագուստի անկարգութիւններն։ Այս անկարեւոր համարուած իրողութիւնք ապացոյց են սակայն թէ տղայոց մաքրութեան ըստ բաւականին հոգ չի տարուիր ընտանեաց մէջ, և անմաքրութեան կարգ մը հիւանդութեանց սկզբնապատճառ լինելուն նկատմամբ պէտք եղած ծանօթութիւնները թերահաւատ ընթերցողը կամ ընթերցուհին կրնայ ստանալ իւր դէմ եղած առաջին բժշկէն։

Արդ, մաքրութիւնը սուղ բան մը չէ։ Կրնանք մինչեւ իսկ ըսել թէ մաքրութիւնը դրամով չէ։ Մաքրութիւնը ո՛չ թէ բարեկեցութեան այլ բարեկրթութեան նշանակ է, և աղքատն հարուստէն չափ բարեկիրթ լինելու թէ՛ իրաւունք ունի և թէ պարտականութիւն։ Բնակարանները դարչահոտութենէ զերծ և տղայքը մաքուր պահելն օդի և ջուրի խնդիր է, որ Կ. Պոլսոյ մէջ ձրի է, կամ շատ աժան։ Տարակոյս չկայ թէ շատ մաքուր ընտանեաց մէջ իսկ կը պատահին տարափոխիկ հիւանդութիւնք, և երբեմն աղետալի վախճան ունենան։ Բայց ո՞ գիտէ թէ ուստի՛ց եկած մնած են այն հիւանդութիւնք, կամ մանաւանդ ո՞վ չի գիտեր թէ աղտոտ բոյնի մը մէջ արմատ ձգած և անկէ տարածուած են։ Այդպիսի բոյներ դժբախտաբար շատ են ի Կ. Պոլիս։ Համաճարակներու միջոցին վարժարանները բաց պահել սա անպատեհութիւնն ունէր որ զգուշաւոր ծնողաց զաւակունք անզգոյշ ծնողաց զաւակներուն հետ մէկ սենեակի մէջ հաւաքուելով, վարակման հաւանականութիւնը կ'աւելնար մեծապէս։ Բայց ազգային կրթական իշխանութիւնն իւր պարտականութեան բաժինը կատարելով վտանգը չանհետանար բոլորովին։ Ընտանեաց պետերն ու մայրերն ալ իրենց բաժինը պէտք է կատարեն, զոր «մաքրութիւն» բառին մէջ կրնանք ամփոփել։ Անցեալ օր համաճարակներու առթիւ այս սիւնակաց մէջ գրելով կը տրուէր թէ Անգլիա տարափոխիկ և համաճարակ հիւանդութեանց դէմ կատարեալ ապահովութիւն կը վայելէ՝ Քարանթինայի նեղացուցիչ սեղմումները չունենալով հանդերձ։ Յայտնի է թէ Լոնտոնի կլիման ընդհանրապէս խոնաւ, մշուշապատ, արեւազուրկ, մթին և տխրամած բան մ'է, կլիմայ մը ուր բնաւ չպիտի կրնային ապրիլ Թուրքիացիք իրենց սովորական անզգուշութեամբ և անմաքրութեամբ, բայց հոն Անգլիացիք ո՛չ միայն կ'ապրին, այլ և մեզմէ աւելի քաջառողջ, աւելի երկարակեաց և կորովի կ'ապրին։ Այս բան շատ մը պատճառներու կրնայ վերագրուիլ, բայց գլխաւորը մաքրութեան և առողջապահութեան կանոնաց խղճամիտ գործադրութիւնն է։ Իրաւ է որ հոն այս կանոններն ընտանեաց պետերուն չափ կը հսկեն հանրային իշխանութիւնք եւս։ Բայց ինչ և է, երբ իրենց զաւակաց կեանքն իսկ խնդրոյ տակ է, ընտանեաց պետերը պէտք չէ վարանին իրենց բաժնին ինկած մասը կատարելու հանրային, անձնական և ընտանեկան առողջապահութեան էական կանոնաց։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՕՐՈՒԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐՆ

ԴԷՊՔԵՐՆ Ի ՖՐԱՆՍԱ

Ինչպէս հեռագիրը ծանոյց, Ներքին գործոց նախարար Պ. Քոնսթան իւր ծննդավայր Թուլուզ քաղաքին Հօթ-Կարոնի գաւառին համար Ծերակոյտի անդամ ընտրեցաւ միապետական ընտրելոյն մը դէմ, 357ի դէմ 603 քուէով։ Պ. Քոնսթան կտրուկ մարդ է, մինչ Ծերակոյտն հանդարտ ժողով մ'է, որոյ ազդեցութիւնն հանրային գործոց ընթացքին վրայ՝ նշանաւոր չէ միշտ, բայց յորմէ հետէ Պուլանժէութիւնը ջախջախելով Հանրապետութիւնը փրկեց վերահաս վտանգէն, Ծերակոյտն աւելի եւս սիրելի եղաւ Հանրապետականաց, յիմար Արմատականներէն զատ։ Մինչ Պ. Լէոն Սէ Ծերակոյտի անդամութենէն հրաժարելով Երեսփ. ժողովոյ կ'անդամակցի, Պ. Քոնսթան Երեսփ. Ժողովը թողլով կը մտնէ Ծերակոյտի մէջ, կը կարծուի թէ օր մը Ծերակոյտի Նախագահ ընտրուելու համար, իսկ Պ. Լէոն Սէ Նախարարապետութեան հետամուտ է կ'ըսուի։ Ծերակոյտի անդամ Նախարարք կրնան երբ ուզեն Երեսփ. Ժողովոյ մէջ ալ կառավարական խորհուրդներն և արարքը պաշտպանելու։

—Ֆրանսայի Ծերակոյտին մէջ այժմ կան 51 ցկեանս անդամք. 28ը մնացած են արդէն Հանրապետութեան օրով Ծերակոյտին հաստատուած օրէն. 23ն ալ Ծերակոյտին կողմէ ընտրուած են 1876 — 1884ին։ Օրինական փոփոխում մ'եղաւ 1884 դեկտ. 9ին, որով Ծերակոյտի ցկեանս անդամութիւնը ջնջուեցաւ, այնպէս որ այժմեան ցկեանները անդամք յաջորդ չպիտի ունենան։ Հիմա Ծերակոյտի անդամք գաւառային ժողովոց կողմէ կ'ընտրուին, և խորհրդարանական շրջաններու հետ փոփոխական են։

—Ֆրանսայի ամենէն կղերասէր եպիսկոպոսաց մին, Սէեզի եպիսկոպոս Գեր. Թրէկարօ, Մոնտ լրագրին մէջ հանգանակութիւն մը բացաւ ի նպաստ այն երեցներու և քահանաներու զորս դատական և կրօնական նախարար Պ. Թէվրնէ պաշտօնանկ ըրած է իրենց հակահանրապետական քարոզներուն և ընտրական հնարքներուն պատճառաւ։ Եպիսկոպոսն ինք 200 ֆր. կը նուիրէ այս նպատակաւ, և առիթէն օգտուելով, կաթոլիկ լրագիրք կը գանգատին թէ հանրապետական կառավարութիւնը կը շարունակէ հալածել կղերը։

ԱՄԱՆՈՐԻ ԱՌԹԻՒ

Վիեննայի լրագիրք, Ամանորի առթիւ, ընդհանրապէս շատ համակիր յօդուածներ հրատարակեցին Պալքանեան Պետութեանց զարգացման վրայ։ Նոյէ Ֆրայէ Փրէսսէ, Աւստրիոյ Թայմզը, կը հաստատէ իւր յունուար 1ի յօդուածով թէ Ռումանիոյ մէջ Պ. Քաթարճիի նախարարութիւնն, որոյ գործի գլուխ անցնելուն առթիւ ռուս լրագրութիւնը ջերմագին բերկրութիւն յայտնած էր, չյաջողեց Ռուսաց բաղձանքն, և Ռումանիոյ անկախութիւնը զոհելու տրամադրութիւն չցուցուց բնաւ։ Ռումանիոյ մէջ հանրային կարծիքն հետզհետէ կը յարի Զօր. Մանուի նախագահութեան ներքեւ գտնուող նոր կազմ վարչութեան, որ յաջորդեց Պ. Քաթարճիի վարչութեան։ Ժողովուրդը կը գնահատէ Նոր Նախարարութեան բարեկարգական ճիգերը։ Կարոլ թագաւորն ալ, իւր հայրենասիրութեամբ և խոհեմութեամբ, արդէն կացութեան պահանջմանց համապատասխան դիրք մը կը բռնէ։ Սերպիոյ մէջ Ռուսիոյ ազդեցութիւնն առաւելակշիռ կը հանդիսանայ։ Պուլկարիոյ մէջ յառաջդիմութիւնն այնչափ մեծ է որ կրնայ ըսուիլ թէ այս իշխանապետութիւնն պալքանեան ուրիշ մի քանի Պետութիւններէ աւելի յառաջացած է արդէն։ Պուլկարիա Ֆրանց Եօզէֆ Կայսեր ներբողին արժանի կը ցուցնէ ինքզինք՝ իւր ներքին հանդարտութեան և բարգաւաճման աշխատելով։ Թուրքիոյ մէջ, վիեննական լրագիրք Պետութիւնն աւելի զօրացած և հանրային գործոց ընթացքն աւելի կանոնաւորուած կը տեսնեն։ Կ'ըսեն թէ Վիլհէլմ Կայսր իւր ի Կ. Պոլիս այցելութեան առթիւ ականատես եղաւ Թուրքիոյ կենսական զօրութեան, որուն համոզուեցաւ։ Նոր Տարին Նախորդէն աւելի խաղաղաւէտ կը ներկայանայ։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԴԱՏ Ի ՌՈՒՄԱՆԻԱ

Քանի մը անգամներ տեղեկութիւն տուած ենք Ռումանիոյ ռուսասէր կուսակցութեան որոշման վրայ, որով նախկին վարչապետ Պ. Պրաթիանօ և իւր պաշտօնակցաց մեծագոյն մասը Խորհրդարանին առջեւ ամբաստանութեան և դատաստանի ենթարկուած են։ Կը յուսացուէր թէ Խորհրդարանի մեծամասնութիւնն համամիտ չպիտի լինէր ռուսասէր կուսակցութեան այս պահանջման, և խնդիրը պիտի փակուէր։ Բայց Խորհրդարանական վերջին ընտրութեանց մէջ ռուսասէր կուսակցութիւնը մեծամասնութիւն չկազմած լինելով, Երեսփ. Ժողովն ամբաստանիչ յանձնախումբ մ'ընտրեց, որոյ տեղեկագիրն այս օրերս ներկայացուեցաւ ժողովոյն։ Պ. Պրաթիանոյի և իւր պաշտօնակցաց դէմ ամբաստանութիւնք աւանդ են. —Վառօդի շինութեան մեքենաներն աճուրդի պիտի դրուէր։ Պ. Պրաթիանօ, փոխանակ աճուրդի հանելու, առանձին սակարկութեամբ կը յանձնէ երկու շահադէմներու, և յետոյ պայմանագրութիւնը ջնջելով մէկ միլիոն 600 հազար ֆր.ի դրամական փոխարինութիւն կ'ընէ անոնց, մինչ իրաւաբանք վճռեր էին թէ այս շահադէմք իրենց յանձնառութիւնը կատարելու կարող չլինելով, պայմանագիրը պարզապէս պէտք է խզուի, առանց փոխարինութեան։ Պ. Պրաթիանոյի վարչութիւնը նաեւ զէնքեր ապսպրած է անգղ. գործարանի մը. չորս միլիոն ֆր.ի Մարթինի հրացան պիտի դրուէր. պայմանագիրը կնքեցաւ գործակալի մը հետ. յետ երկու տարւոյ, երեւան ելաւ որ գոյութիւն անգամ չունէին այն գործարանք ուր իբր թէ պիտի շինուէին այս հրացաններ։ Յանձնախումբը կը յիշէ ուրիշ կարգ մը պայմանագրեր եւս, որք փոխանակ աճուրդի դրուելու՝ մասնաւոր սակարկութեամբ կնքուած են, կառավարութեան համար շատ աննպաստ գներով. կալուածներ որք պէտք էր վարձուէին, հակառակ օրինաց՝ կառավարութեան ձեռամբ մատակարարուած են, յորմէ յառաջ եկած է պետական հասոյթից զգալի նուազում մը յոռի մատակարարութեան պատճառաւ, ևն։

Ինչպէս կ'երեւի, ամբաստանիչ յանձնախումբը քաղաքական ո՛և է գանգատ չի յայտներ Պ. Պրաթիանոյի վարչութեան դէմ։ Բայց բուն գանգատը քաղաքական էր ի սկզբան։ Ռուսասէրք կը գանգատէին թէ Պ. Պրաթիանօ ընտրողաց վրայ ճնշում ի գործ դրած է հակառակ մեծամասնութիւն շահելու համար, կառավարական պաշտօնեայք սոսկ ընտրական գործակալի դեր կատարած են, և Նախարարութիւնն ազգին ճշմարիտ կամաց դիմակին հակառակ քաղաքականութիւն մը հետեւած է արտաքին խնդրոց մասին։ Որովհետեւ արտաքին աշխարհահայեցութեան այս քննադատութիւն ուղղակի Թագաւորին կը դպչէր և դրացի Պետութեանց հետ Ռումանիոյ յարաբերութեանց վնաս կրնար հասցնել, արդի Նախարարութիւնն իւր ազդեցութիւն ի գործ դրաւ արտաքին և ներքին քաղաքական խնդիրներն ամբաստանութեան առարկայից մէջէն դուրս հանելու։ Հետեւապէս, Պ. Պրաթիանօ իւր աւելի քան տասն տարւոյ վարչութեան լոկ ելմտական և դրամական մասերուն համար հաշիւ տալու կը հարկադրի։

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ

Պ. Մոլչանով, Նովոյէ Վրէմեայի անօրէնը, վերջերս ի Փեշթա ուղեւորեցաւ, Ռուսիոյ նկատմամբ Մաճառաց այժմեան զգացմանց մօտէն տեղեկանալու համար։ Մաճառ երեւելի քաղաքագիտաց և խմբագրապետաց հետ տեսակցեցաւ, և այժմ իւր թերթին մէջ կը հրատարակէ իւր տպաւորութիւններ։ Համոզուած է թէ Մաճառք անհաշտ ատելութիւն չեն տածեր Ռուսիոյ դէմ, ինչպէս կրնար կարծուիլ հունգարական լրագրաց ոմանց գործածած լեզուէն, որ միշտ հակառուս է։ Փրոֆ. Վամպէրիի հետ Պ. Մոլչանով ռուսերէն խօսակցած է, և սա հաւաստիքն ստացած է թէ Մաճառք Ռուսիոյ դէմ վրէժխնդրական պատերազմ մ'ընելու գաղափարը չունին, և իրենց ռուս դրացեաց հետ խաղաղութեամբ և բարեկամութեամբ ապրելու փափաքող են։

Այսու ամենայնիւ, եթէ Ռուսիա Եւրոպիոյ կողմը պատերազմ բանայ, կրնանք ապահովապէս ըսել թէ իւր ամենէն կատաղի թշնամիք Մաճառք պիտի լինին, որք, քաղաքավարութեան համար ի՛նչ որ ալ ըսեն այժմ, չեն մոռցած և չեն կրնար մոռնալ 1848 թուականին իրենց Ռուսիայէն կրած ջախջախիչ հարուածը։

ԼԻՆՉԻ ՕՐԷՆՔՆ Յ'ԱՄԵՐԻԿԱ

Ութ սեւամորթ բանտարկեալք, որք պիտի դատուէին երկու գիւղացիներ սպաննելնուն համար, «Լինչի օրէնքով» ժողովրդեան ձեռամբ մահու պատիժ կրեցին Հարաւային Քարոլինայի Պարնուէլ գիւղին մէջ։ Շատ մը զինեալ և դիմակաւոր մարդիկ գիշերայն պաշարեցին բանտը, պատրուակաւ մը բանալ տուին բանտապահին, զոր անմիջապէս բռնելով կապեցին, և յետոյ բանտարկեալ ութ սեւամորթները ձեռք ձգելով, առին տարին գիւղէն դուրս, հոն ծառերու կապեցին, և 200 մարդիկ մէկէն իրենց հրացանները պարպելով մէկ քանի անգամ, մահուան պատիժն իրենց ձեռօք ի գործ դրին ութ ամբաստանելոց վրայ։ Յետոյ ցրուեցան, անհետ եղան։ Այս ութ սեւամորթներուն մարմինները գտնուեցան գնտակներէն ծակ ծակ եղած։ Ամերիկեան լրագիրք ընդհանուր զայրոյթ կը յայտնեն այս վայրագութեան դէմ, զոր Ամերիկացիք «Ատամն ընդ ատաման» օրէնքի անուամբ տեսակ մ'ընկերային օրէնքի կարգ անցուցած են։

ԳԵՐՄԱՆՔ Յ'ԱՓՐԻԿԷ

Արեւելեան Ափրիկէի Արաբք իրենց պետին՝ Ապու-Շիրիի վրէժը կ'ուզեն լուծել Գերմաններէն։ Ընդ. տնօրինութեամբ Պէմպա-Հէրիի, վեց հազար Արաբք Փանկանիի վրայ կը քալեն՝ Գերմանները իրենց կեդրոնին մէջ զարնելու։ Արդէն գերման զօրախումբ մը զարկած և բաւական կորուստ պատճառած են։ Հազարապետ Վիսման սաստիկ զօրութիւն մը հաւա-

---

—)(41)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԺԻՒԼ ՄԱՌԻ

ԿՈՐՈՒՍԵԱԼ ԴՐԱԽՏ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

ԺԵՌԹՐՈՒՏ

—Ո՛հ, ես, պատասխանեց Ժիլէթ պաշտելի միամտութեամբ մը, քիչ օրէն քսան տարեկան պիտի ըլլամ, այնպէս չէ՞։ Ապահովապէս քսան տարի կայ որ կը սիրեմ Անտրէն։

—Ամեն բան պատմէ՛ տեսնեմ։

—Ամե՞ն բան, ըսաւ Ժիլէթ, բայց բան մը չկայ։ Շատ պարզ է։

Եւ իր անմեղ սիրոյն պատմութիւնը ըրաւ։ Շատ պարզ էր այդ պատմութիւնը, բայց միանգամայն ազդեցիկ։

—Ուրեմն, կը սիրե՞ս զինքը։

—Բոլոր սրտով։

—Եւ կ'ուզես իր կի՞նն ըլլալ։

—Ո՛հ, այո՛, մայր, մի՛ մերժեր խնդիրքս, կը պաղատիմ քեզ. վստահ եմ թէ իրեն հետ երջանիկ պիտի ըլլամ, և իմ կողմէ՝ այնքան կը սիրեմ զինքն որ ամեն բանի պատրաստ եմ ես ալ զինքը երջանիկ ընելու համար։

—Մինակ, գիտես, սիրելի զաւակս, թէ ինձմէ խնդրելու չես այդ երիտասարդը սիրելու արտօնութիւնն, այլ հօրմէդ։

—Այո՛, բայց եթէ դու խորհուրդ տաս հօրս, ինքը չմերժեր։

—Ո՛հ, նա իր կնոջը խորհուրդ չհարցներ։ Գիտես թէ շատոնց արդէն իրեն համար նշանակութիւն չունիմ։ Այնքան զբաղում ունի որ ինծի պէս անդամալոյծին վրայ չկրնար մտածել։ Կ'ըմբռնեմ։ Կը ներեմ իրեն և միշտ կը սիրեմ զինքը։ Ես անոր կամացը վրայ ազդեցութիւն չունիմ, զաւակս։ Զինքը տե՛ս, բաց սրտով խօսէ՛ իրեն, ինչպէս ըրիր ինծի։ Ըսէ՛ իրեն, եթէ կ'ուզես, թէ ես ալ կը հաւանիմ այս ամուսնութեան և հաճութեամբ պիտի տեսնեմ անոր կատարումը։ Եւ շուտով եկուր հաղորդէ՛ ինծի իր պատասխանը։

—Ուրեմն, մայրս, դու նեղացած չես ինծի դէմ ու չես յանդիմաներ զիս։

—Ո՛հ, զաւակս, ես կը սիրեմ ու կ'օրհնեմ զքեզ։ Եւ կ'օրհնեմ այն երիտասարդն ալ զոր սիրտդ ընտրած է, վասն զի կը ճանչնամ զքեզ. զինքը չպիտի ընտրէիր եթէ քեզ արժանի չըլլար։

—Քանի որ այդպէս է, հայրս գալուն պէս կը խօսիմ իրեն։

Ռընոտիէ տուն վերադարձաւ միջօրէէն յետոյ։

Ժիլէթ գնաց համբուրել զնա, սովորականէն աւելի գորովանօք։ Ինչպէս արդէն ըսինք, սիրային զեղումներ չէր ունենար անոր առջեւ։ Ընդհակառակն, շատ ցրտութեամբ կը վարուէր հետը։

Բժիշկն իսկոյն հասկցաւ որ աղջիկն ըսելիք մը ունէր եւ յանկարծական կերպով հարցուց.

—Ի՞նչ կ'ուզես։

Մանկամարդ աղջկան սիրտը, որ կը պատրաստուէր խոստովանութիւն մը ընելու, կասեցաւ։ Տարտամ նախազգացում մը կ'ունենար թէ տոքթորն իրեն թշնամի պիտի դառնար։

Կը լռէր, խօսք չէր գտներ ըսելու։

—Խօսէ՛ տեսնենք... Ժամանակս սուղ է. հինգ վայրկեանէն պիտի մեկնիմ. վիրաբուժական տասիս առնելու եկած եմ։

—Հայր, ըսաւ, եթէ ժամանակ չունիք, կ'սպասեմ, ուրիշ անգամ։

—Բայց վերջապէս ի՞նչ է ուզածդ։

—Կ'ուզէի իմ վրայօքս խօսիլ քեզ։

—Քու վրայօ՞քդ։

—Հայր, ներեցէ՛ք ինծի։ Ամեն բան յայտնեցի մօրս որ համամիտ է իմ ընտրութեանս, որ երջանիկ եղաւ։ Այդ պատճառաւ ահա համարձակութիւն կ'առնում ձեզ խօսելու։

—Քու ընտրութի՞ւնդ։ Չեմ հասկնար թէ ինչ ըսել կ'ուզես. ի՞նչ ընտրութիւն. արդեօք դիպուածով մէկը՞ սիրես։

—Այո՛, հայր։

—Գէշ չէ. կ'երեւի թէ դուք լռիկ մնջիկ կը կարգադրէք ձեր գործերն, օրիորդ։ Կը հաճի՞ք ըսել թէ ո՛վ է ձեր սիրոյ առարկայն։ Ամուսնանալու տարիքին մէջն էք և եթէ պատշաճ ընտրութիւն մըն է, եթէ երիտասարդը բարեկիրթ է, եթէ դիրք մը ունի որ բարեկեցիկ կեանք մը ապահովէ քեզ, և կամ հարստութիւն—վասն զի, գիտես, Ժիլէթ, որ մենք աղքատ ենք, դու դրամօժիտ չունիս—եթէ այս պայմանները կը միացունէ, կը մտածենք, բայց նախ հարկ է որ գիտնամ...

—Ո՛հ, հայր իմ, պիտի տեսնէք թէ բոլոր այդ պայմանաց կը համապատասխանէ։ Գեղեցիկ է, ազնիւ է, խելացի է, և մեզմէ շատ բարձր՝ ծննդեամբ ու հարստութեամբ։

—Ուրեմն փիւնիկ մը։ Անուանը՞։

—Անտրէ տը Վիլլատօն։

—Ինչպէ՞ս ըսիր։

—Անտրէ, Վիլլատօն կոմսին զաւակը, Պերժըրօյէ։

Ռընոտիէ լռեց. աչացը մէջ կը փայլէր նոյն այն խստութիւնը, երբեմն այնքան ծանօթ հէգ Ֆերնանտի, որ անոր հանդիպած էր, Խթման երեկոյին։ Սիրտը քար կտրած էր։ Ո՛չ մէկ բան կրնար մեղմացնել զայն։ Երկիցս արտասանուած այդ անուան առջեւ, բժիշկը զարմացման շարժում մը ունեցաւ։ Եւ յուզմունքն այնքան սաստիկ եղած էր, որ նստաւ։

—Ա՛հ, դիպուածը տարօրինակ քմահաճոյքներ ունի, մրմռաց։

—Հա՛յր իմ, կ'աղերսէր աղջիկը։

Հայրը չէր լսեր։ Մտիկ կ'ընէր միայն ատելութեան որ կը գոռար սրտին մէջ, անցեալոյն բոլոր յիշատակներովը կենդանացած։

Ժիլէթ կը պնդէր, բազկացը մէջ առնելով հօրը գլուխը։

—Հա՛յր իմ, չե՞ս պատասխաներ։

Ռընոտիէ ինքզինքին եկաւ ու ոտքի ելաւ։ Եւ դաժան ձայնով մը.

—Այլ եւս այդ երիտասարդին վրայ մի՛ մտածեր, ըսաւ։

—Հա՛յր։

—Մի՛ մտածեր, ըսի... այդ ամուսնութիւնը տեղի չպիտի ունենայ բնաւ։

—Աստուա՜ծ իմ։

—Ո՛չ, որքան կենդանի եմ ես, տեղի չպիտի ունենայ բնա՛ւ, բնա՛ւ։ Աղէկ լսեցի՞ր, հասկցա՞ր։

—Այո՛, հայր իմ, հասկցայ...

Սկսաւ հեծկլտալ։ Բայց Ռընոտիէ չէր կրնար մխիթարել զնա, վասն զի մեկնած էր արդէն։ Աղջիկը մօրը քով գնաց, որ տեսնելով անոր արտասուքն, իսկոյն հասկցաւ ամեն բան, առանց բան մը հարցնելու, շրթանցը վրայ քաշեց զնա, սրտին վրայ սեղմեց և սկսաւ արտասուել անոր հետ։

Երեկոյին, տիկին Ռընոտիէ լուր ղրկեց տոքթորին որ գայ տեսնուի իրեն հետ։

Ռընոտիէ կը գուշակէր թէ ինչ պիտի ըսէ, ուստի յօնքերը պռստած մտաւ կնոջը խուցը։

—Բարեկամս, ըսաւ հիւանդը, մտիկ ըրէք ինծի և խօսքերս թո՛ղ չի բարկացնեն զձեզ...

Ռընոտիէ շարժումով մը ընդմիջեց զայն։

—Կը գուշակեմ թէ ինչ պիտի ըսէք, և կ'ազդարարեմ թէ բոլոր աղաչանքնիդ անօգուտ պիտի ըլլան որոշումս փոփոխել տալու։

—Ո՞չ մէկ կերպով։

—Որոշումս անդրդուելի է։

—Ի՞նչ պատճառներու վրայ կը հիմնէք ձեր մերժումը։

—Ձեզի պատճառ յայտնելու պէտք չունիմ։

—Ներեցէ՛ք, բարեկամս։ Ես ձեր կինն եմ եւ եթէ մեծ յարգանք ու հոգածութիւն չէք ընծայեր ինծի, գիտէք թէ գորովանաց ու յարգանաց անարժան գտնուելու բան մը չեմ ըրած։ Եթէ երկար ժամանակէ հետէ զրկուած եմ առաջինէն, երկրորդին իրաւունք ունիմ միշտ։ Այնպէս կը տեսնեմ որ աղջիկս՝ Անտրէ տը Վիլլատօն կոմսին հետ ամուսնանալով երջանիկ պիտի ըլլայ։ Ուստի կ'ուզեմ գիտնալ թէ ի՞նչ պատճառաւ կ'ուզէք ընդդիմանալ այս ամուսնութեան։

—Այդ ամուսնութիւնը իմ գործիս չի գար, ահա բոլոր ըսելիքս։ Չեմ ուզեր աղջիկս մտցնել այդ ընտանեաց մէջ որք իրեն համար շատ հարուստ են, մեզ համար շատ բարձր դիրք մը ունին, եւ որք իրենց պերճութեամբ ու գոռոզութեամբ պիտի ընկճեն զմեզ։

—Այդ առարկութեան մէջ բանաւոր պատճառ մը չեմ գտներ ես, այլ պարզապէս հակառակութիւն մը։

—Այդքանն ալ բաւական է ինծի։

Հիւանդը պահ մը լռութիւն պահեց։ Ռընոտիէ սենեակին մէջ կը շրջէր, ակռաներուն մէջէն սուլելով եւ մատները ճարճատեցնել տալով։

(Շարունակելի)

քած է, և իրեն նեցուկ ունենալով քանի մը մարտանաւեր, կը պատրաստուի ճակատամարտի։

* * *

Այս երեքշաբթի Պ. Սթէնլի եւ իւր ընկերակցող անգլ. սպայք շոգենաւ նստան Եգիպտոս դալու համար, և մի քանի օրեր մնալէ յետոյ ի Գահիրէ՝ պիտի վերադառնան Անգլիա։

—Պ. Սթէնլիի կարաւանին զանզիպարցի հետեւորդք և բնանիկքը կը գանգատին թէ իրենց երեք տարւոյ ժամանակի աշխատութեան վարձքն եղած գումարներն բատ մեծի մասին գրաւած են իրենց արաբ տէարք և ընդ նոյն Զանզիպարի սուլթանն։ Թէ՛ այս նկատմամբ և թէ մանաւանդ Թիփու-Թիպի դէմ անգլ. մասնախմբին կողմէ բացուած դատին նկատմամբ կարեւոր յայտնութիւնք կը լինին։ Կ'երեւի թէ Թիփու-Թիպ և իւր Արաբք, ինչպէս պատճառ եղան դժբախտ Պարթլոթ հազարապետին և իւր մարդոց սպանման, զՊ. Սթէնլի և իւր անգլ. սպաներն ևս սպաննել կամ դէթ անօթի թողլով կորստեան մատնել խորհէր են, կարաւանին ճոխ աւարն յափշտակելու համար։

ԴԱՆՈՒԲԻ ՎՐԱՅ ԿԱՄՈՒՐՋ

Ռուման լրագիրք կը ծանուցանեն թէ Էյֆէլի Փարիզեան տան կողմէ ներկայացուցիչ մը Պուքրէշ եկած է, Ռումանիոյ և Տօբրուճայի միջեւ Դանուբի վրայ շինուելիք երկաթուղւոյն նկատմամբ բանակցելու։

ՀԱՐՈՒՍՏ ՄՈՒՐԱՑԻԿ

Աշխարհիս ամենէն հարուստ մուրացկանը մեռաւ ի Հռոմ։ Փիեթրօ Մարքոլլինի միակ մուրացկանն էր որ Ս. Պետրոս եկեղեցւոյ մեծ դրան ներքը մուրալու արտօնութիւն ընդունած էր Պիոս Թ. Պապէն, որոյ յաջորդն հաստատեց այս արտօնութիւն։ Պիոս Թ. իւր հին լաթերէն մին տուած էր այս մարդուն՝ ցուրտին դէմ ի պատսպարութիւն։ Մարքոլլինի մեծ տօնի օրեր կը հագնէր այն զգեստ, զոր չուզեց բնաւ վաճառել, հակառակ շատ մը շահաւոր առաջարկներու։ Ցիսան հազար Ֆր. կը թողու իւր ժառանգորդաց։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ազգ. Վարչութիւնը նկատելով որ ամուսնական գործերը դիզուած են և թէ Դատաստանական Խորհուրդը ցարդ ձեռնարկած չէ իւր պաշտօնին, որոշած է յանձնարարել Պատրիարքական Գեր. Փոխանորդ Հօր, որ հրաւիրէ Դատաստանական Խորհրդոյ անդամներն ի նիստ և զայն վերջնապէս կազմակերպելով գործի ձեռնարկէ։

Կէտիկ փաշայի Թաղ. Խորհուրդը կը խնդրէ մեզմէ ծանուցանել, թէ վաղը, կիրակի, եկեղեցւոյն տօնախմբութիւնն ըլլալով, Թաղին քարոզիչ Արժ. Տաճատ Ծ. Վ. Ոսկանեան Պատարագ պիտի մատուցանէ այս առթիւ։

ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄՈՒՆՔ Ի ԽԱՍԳԻՒՂ

Անցեալներս ծանուցինք թէ Խասգիւղի մէջ թատերասիրաց խումբ մը կազմուած է՝ նպատակ ունենալով հայերէն լեզուաւ ներկայացումներ տալ ժողովրդական կեանքէ։ Գովելի ձեռնարկութեամբ մը, որ շատ սովորական չէ մեր մէջ, յորում ծրագիրներու և անոնց գործադրութեան միջեւ աշխարհներու անջրպետներ կան, Խասգիւղի նորակազմ խումբն իր խաղերն ընտրած, փորձերը կատարած եւ վաղն իսկ իր առաջին ներկայացումը կուտայ գիւղին Թատրոնին մէջ, գիշերուան ժամ ճիշդ 3ին։ Ներկայացուելիք խաղն է ՎԱՐԺԱՊԵՏԸ, թատերգութիւն երեք արարուածով, մեր կեանքէն. գլխաւոր դերակատարներէն մին է Պ. Վրոյր, որ Ազամեանի հետ երեւցած է մեզ այնքան յաջողապէս։ Ցետոյ, ՆԱԽԱՆՁՈՏ ԵՐԻԿԸ, կատակերգութիւն մէկ արարուածով, և ՆՈՐ ԴԻՆ ԱՅՆ, նոր երգ։

Առաւել համեստ ձեռնարկ մը, որ եթէ յաջողութիւն գտնէ՝ կրնայ նպաստել մեծապէս Հայ թատրոնին և թատերգութեան։

Ս. ՆԵՐՍԻՍԵԱՆ ԵՐԿՍԵՌ ՎԱՐԺԱՐԱՆ Ի ԽԱՍԳԻՒՂ

Պատիւ ունիմք ծանուցանել յարգոյ հասարակութեան Խասգիւղի՝ որ ըստ հրահանգի Նեղբ. Վարչութեան Ուսումն. Խորհրդոյ՝ արժան դատեց Հոգաբարձութիւնս փակել առժամապէս գիւղիս երկսեռ վարժարանն, ի նախահոգ զգուշութիւն տարափոխիկ հիւանդութեանց։ Այս առթիւ կը փութամք յայտնել մեր խորին շնորհակալութիւնը Տքթ. Տիրան Էֆէնտի Գարամանեանի՝ որ իւր մասնաւոր հոգածութեան առարկայ ընելով իրեն խնամոց յանձնուած երկսեռ վարժարանը, շաբաթը մի երկու անգամ կ'այցելէր անձնուիրաբար, և մանրախոյզ քննութեան ենթարկելով ուսանողներն՝ չէր խնայեր իւր ջանքն ու հոգատարութիւն՝ որոց շնորհիւ և ոչ մի աշակերտ սոյն չարաչուք ախտերէն վարակուելու տարաբախտութիւնն ունեցաւ։ Ոչ նուազ շնորհակալութեան արժանի է նաև Տքթ. Յարութիւն էֆ. Փաշաեան, որ մերթ ընդ մերթ մասնակցեցաւ Տքթ. Տիրան Էֆէնտի Գարամանեանի մարդասէր ծառայութեանց։

Յոյս մեծ ունիմք որ ներկայ արձակուրդի միջոցին որդեգորով ծնողք պիտի կրկնապատկեն իրենց հսկողութիւնն և նախազգուշութիւնք, որպէս զի աստանդական չշրջին իւրեանց զաւակունք փողոցներու մէջ, որ մեծապէս կը նպաստէ հրաւիրելու վարակիչ հիւանդութեանց վտանգներն։

Ի Դիմաց Հոգաբարձութեան
Ատենադպիր Ատենապետ
Կ. ՊԱՐՈՆԵԱՆ Ս. ԴԱՎՈՒԴՃԵԱՆ
23 դեկտ. 1889

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԵՐԷԿՈՒ ՍԷԼԱՄԼԸՔԸ

Սէլամլըքի արարողութիւնը տեղի ունեցաւ երէկ Եըլտըզ պալատան շրջակայ Երթօղրուլ մզկիթին մէջ։ Վեհ. Սուլթանը միջօրէին այդ մզկիթը գնաց հանդիսաւոր կերպիւ, ուր ուրբաթու աղօթքը կատարելէ յետոյ կայս. պալատ վերադարձաւ։

Սէլամլըքին ներկայ գտնուելու համար եկած էին բազմաթիւ օտարազգիներ, որոց մէջ գլխաւորաբար կը նշմարուէին Ամերիկեան դեսպանը, կինն ու առաջին թարգմանը, Հելլենական դեսպանը, կինն ու առաջին թարգմանը, Հոլանտական դեսպանը, կինն ու առաջին թարգմանը և Օսմ. կայս. Պանքայի նախորդ տնօրէն Պ. Ֆոսթէր։

Վեհ. Սուլթանը նշմարելով նոցա ներկայութիւնը, սենեկապետ Մէհմէտ Էմին պէյ զրկեց, որ յանուն Ն. Վեհափառութեան մեծարեց զանոնք։

* * *

Ցաւարտ Սէլամլըքի արարողութեան, ամերիկեան դեսպան Պ. Սալամոն Հիրշ ու առաջին թարգմանը Վեհ. Սուլթանին ներկայանալու պատիւն ունեցան և արժանացան Ն. Վեհափառութեան մեծարանաց։

ՇԱՔԻՐ ՓԱՇԱ

Սպայակոյտի Միրլիվա Շաքիր փաշա, որ անցեալները Գերմանիա գնացած էր յատուկ պաշտօնով, մայրաքաղաքս դրկած է մաս մը այն նորաձեւ հրացաններէն, որոց գործածութիւնն որոշուած է գերմանական բանակաց մէջ։ Այս հրացաններու փորձեր կատարուելով ի կայս. պալատ, լաւ արդիւնք տուած են,

Վեհ. Սուլթանը գնահատելով Շաքիր փաշայի բարուք և արդիւնաւոր պաշտօնավարութիւնը, Ֆերիգութեան աստիճանի բարձրացուցած է զնա։

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Զինուորական Քննիչ Յանձնաժողովը տեղեկագիր մը մատուցած է առ Վեհ. Սուլթանն, զինուորական փոխադրութեան եղանակը բարուքելու և օսմանեան զինուորաց ի հարկին շուտով ի զէն կոչուելուն միջոցները կատարելագործելուն նկատմամբ։

ՊՈՒԼՂԱՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Սպայակոյտի զօրավարներէն Շաքիր փաշա որ վերջին օրերս Ֆերիգութեան աստիճանի բարձրացաւ, յատուկ պաշտօնով Պուլկարիա պիտի ուղեւորի։ Շաքիր փաշա 1878ին անդամ էր Հռումէլի սահմանաց գծման յանձնաժողովոյն։

* * *

Պուլկար իշխանապետութիւնը նոր իրաւունքներ ունենալ կը յաւակնի արեւելեան երկաթուղեաց վրայ՝ յԱրեւ. Ռումէլի։ Կ'երեւի թէ պուլկարական երկաթուղեաց ընդհ. տնօրէն Պ. Նիքօլոֆ հրաման առած է այնպիսի ընթացք մը բռնել, իբր թէ Պէլովա-Մուստաֆա փաշայի գիծն իւր տնօրէնութեան ենթարկուած ըլլար արդէն։ Այսպէս, Սոֆիայէն բազմոյ հրահանգներ կը զրկէ Ֆիլիպպէի կայարանին։ Եւ որ աւելին է, Պ. Նիքօլոֆ գերմաներէն լեզուաւ վճռական հրահանգներ ուղղած է զրկել Սիրքէճիի կայարանին զոր իբր մասնաճիւղ մը նկատելու երեւոյթն ունի։

([illegible])

ԴԱՏԱԿԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Կ'ըսուի թէ Դատական Նախարարութիւնը պէտք տեսած է յաւելուլ վերաքննիչ ատեաններու անդամոց թիւն և առ այս օգնական անդամոց ամսաթոշակաց վրայ յաւելումներ պիտի ընէ։ Օգնական անդամք յետ այսորիկ իբրեւ անդամ պիտի պաշտօնավարեն և «օգնական» տիտղոսը պիտի ջնջուի։

Այս տնօրինութեան տեղի տուած է սա պարագան թէ վերաքննիչ ատեաններն աւելորդ անդամներ չունենալով, երբ անդամներէ մին հիւանդութեամբ կամ այլ պատճառաւ մը բացակայ գտնուի, վերաքննիչ ատեանք դժուարութիւն կը կրեն անդամոց թիւն ամբողջացնելու համար, մանաւանդ վերաքննիչ ատենի պատժական ճիւղն, որուն յանձնուած է նաև ամբաստանիչ ատենի պաշտօնն, որով առ այս յատկացեալ անդամք բնականաբար չեն կրնար նոյն ատենին դատավարութեանց ներկայ գտնուիլ։

* * *

Դատական Նախարարութեան խորհրդական վսեմ. Վահան էֆէնտի, վճռաբեկ ատենի աղերսագրոց ճիւղին նախագահ Շէֆիք էֆէնտի, նոյն նախարարութեան մէքթուպճի Շէվքէթ պէյ և վերաքննիչ ատեաններու անդամոց ոմանք, մէկ քանի օրէ ի վեր հիւանդ ըլլալով, բացակայ կը գտնուին իրենց պաշտօնատեղիներէն։

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ԲԺԻՇԿ

Կայս. հրամանաւ՝ երրորդ զօրաբանակի (Մանասդըր) երկրորդ զօրաբաժնին առաջին բժիշկ Մաթքովիչ փաշա զինուորական առողջապահական խորհրդոյ անդամ անուանուած է, և իրեն յաջորդ նշանակուած է գնդապետ Իսկէնտէր պէյ։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ ԵՒ ԹՈՒՐՔԻԱ

Թուրքէ իւր այս աւուր խմբագրականին մէջ կ'ըսէ թէ Պ. Թրիքուփիսի կուսակից լրագիրներու տեղեկութեանց համաձայն, Յունաստանի դահլիճը պուլկարական կառավարութեան հետ կարեւոր բանակցութեանց ձեռնարկած է և թէ մեծ յոյս կայ որ այս բանակցութիւնք, թէ՛ քաղաքական և թէ տնտեսական տեսակէտով, արդիւնքներ պիտի ունենան։

Թուրքէ թերթը չկրնար հաւնիլ թէ ի՛նչպէս կարելի է երկրին բարգաւաճման համար հարկ եղած միջոցներն օտար երկիրներու հետ կատարելի բանակցութեանց մէջ փնտռել, կէտ մը որ բոլորովին հակառակ է տնտեսագիտութեան։ Թուրքէ կը յայտնէ թէ քաղաքակէտ աշխարհը բնաւ կարեւորութիւն չպիտի տայ թէ այս երկու կառավարութիւնք, որք պետութեանց նախանձընդդէմ մրցմանց մէկ մէկ տխուր հետեւանքներն են, քաղաքականութեան վերաբերեալ ինչ կարեւոր բանակցութիւնք կը կատարեն և թէ այս բանակցութեանց արդիւնքը մինչեւ ո՛ր աստիճան ազդեցութիւն պիտի ընէ ընդհանուր քաղաքականութեան վրայ։

Եւրոպացի այն դիւանագէտք, որք գնահատեցին կայս. կառավարութեան կողմէ Կրետէի շնորհեալ Ֆերմանը, կ'ըսէ Թուրքէ, հարկաւ առ ոչինչ կը դրեն ընդհանուր խաղաղութիւնը վրդովելու համար եղած ամեն ձեռնարկներն ու բանակցութիւնները, գիտնալով որ օսմանեան կառավարութեան նիւթական ու բարոյական ոյժերը բաւական են պէտք եղած դասը տալու անոնց։

ԿԱՅՍ. ԲԺՇԿ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԵՐԷԿՈՒ ՆԻՍՏԸ

Կայս. Բժշկական ընկերութեան երէկի նստին ներկայ էին Վսեմ. Մավրոյենի փաշա, Տօքթ. Սդէքուլի, Բանդուր օղլու, Մաշէ, Բառտօ, Ռոպէնսոն, Մաքրի, Լըրդովից են։

Ըստ ընթերցման նախորդ նստի ատենագրութեան, նախագահը ծանոյց ընկերութեան երկու թղթակից անդամոց՝ Ուսուցիչ Տամասքինոյի (Փարիզ) և ուսուցիչ Պոթքինի (Պետերսպուրկ) մահերը, որոց պատճառներուն մէջ կ'երեւի թէ ինֆլուէնցան կարեւոր բաժին մը ունեցած է։ Ժողովը յոտնկայս իւր խորին ցաւը յայտնեց։

Այնուհետեւ, Տօքթ. Խօլթիպուլ ի դիմաց Զոմպարօ փաշայի, որ հիւանդ ըլլալով չէր կրցած անձամբ գալ, կարդաց մեծանուն Րիքորի կենսագրութիւնն ու ներբողը։ Այս չքնաղ գործ պիտի տպուի ընկերութեան կողմէ ամբողջովին։

Ցետոյ, Տօքթ. Ռօպէնսոն խօսք առնելով ինչ ինչ տեղեկութիւններ տուաւ Կ. Պոլսոյ ինֆլուէնցայի վրայ, որոյ գոյութիւնն ուրանալ կը միտին բժիշկք ոմանք։ Տօքթ. Սդէքուլի յարեց թէ իւր յաճախորդներէն չկայ տուն մը ուր այս հիւանդութենէն պառկող մը չգտնուի։ Տօքթ. Ռօպէնսոնի տեսածներուն մէջ ծանրապէս հիւանդացողներ գտնուած են, բայց բնաւ մահ չէ պատահած։

Հուսկ ուրեմն մայրաքաղաքին մաքրութեան վրայ խօսուեցաւ և Վսեմ. Մավրոյենի փաշան խոստացաւ այս մասին բարձրագոյն իշխանութեան գիտցունելով իրաց վիճակը, զարժանն տնօրինել տալ։

Ժողովը փակեցաւ ուշ ժամանակ, որոշելով յարատեւ նիստ գումարել 15 օրէն, առողջապահական ինչ ինչ կարեւոր խնդիրներու վրայ խորհրդակցելու համար։

ԱՒԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆՔ

Սեբաստիոյ գաւառական թերթին մէջ կը կարդանք.

Նահանգիս ոստիկանաց գնդապետը, տեղակալի մը հրամանատարութեամբ ոստիկանաց խումբ մը զրկած էր Գոյլիսար գաւառակի, Պէյ Բազը գիւղախմբի Ճիլիո գիւղն, ձերբակալելու համար Մօլլաքիւլօ աւազակն։ Ոստիկանաց խումբն յանկարծ կոխած է այդ աւազակի բնակած տունն, ուր երեք չորս ժամու չափ կռիւ մը տեղի ունեցած է։ Ոստիկանք վերջապէս յաջողած են ձերբակալել այդ աւազակն իւր երեք ընկերներով և բերել ի Սեբաստիա։ Աւազակին ձեռքը գտնուած է Մարթինի հրացան մը։

Եղեռնադատ ատեանն այսօր պիտի զբաղի Շքոտրայի մէջ սպաննուած Ճէնարօ Բաստօրա անուն Ցիսուսեան քահանային սպանման դատովը։

—Վճռաբեկ ատեանը վաւերացուցած է եղեռնադատ ատենի մէկ վճիռն, որով Ահմէտ, Թաթար Օսման, Իպիշ եւ Մուսթաֆա անուն չարագործք, Սալիմ անուն տղու մը պատիւը բռնաբարած ըլլալով, երեքական տարուան շղթայակապ աշխատութեան դատապարտուած էին։

—Այս աւուր Հաքիքաթի մէջ հրատարակուած նամակ մը կ'առաջարկէ որ, այս միջոցիս մայրաքաղաքիս մէջ տիրող այլ և այլ հիւանդութեանց առթիւ, թաղապետութիւնք պէտք եղած թուով բժիշկներ ունենան իրենց տրամադրութեան ներքեւ աղքատ հիւանդները դարմանելու համար։

—Կայս. հրամանաւ՝ Իփթիխարի շքադրամ տրուած է Սէլանիկի ժանտարմաներու գնդին յիսնապետներէն Եուսուֆ աղայի և ժանտարմա Զէյման աղայի, ի վարձատրութիւն այն ծառայութեանց զորս մատուցած են աւազակաց ձերբակալման առթիւ։

—Բ. Դուռը վաւերացուցած է Տրապիզոնի անգլիական նորընտիր հիւպատոս Պ. Հէնրի Զահրալ Լոնկֆորթի պաշտօնը։

—Կէյվէ գաւառակն, որ ցարդ Բողաքապետութեան իրաւասութեան ներքեւ կը գտնուէր, Նիկոմիդիոյ գաւառին միացնել որոշուած է։

—Անցեալ ուրբաթ օր Սէլանիկէն ըԶմիւռնիա զրկուեր են 2038 արձակեալ զինուորներ, որք ստացած են իրենց ամսաթոշակները։

—Դիւզճէի ոստիկանութիւնն յաջողած է ձերբակալել գողերու ընկերութիւն մը, որ ժամանակէ մը ի վեր իւր շահատակութիւններն ի գործ կը դնէր այդ կողմերը։ Գողօններն ևս երեւան հանուելով, բաշխուելու վրայ են իրենց տէրերուն։

—Ի Բանկալթի նորակառոյց շէնքի մը մէջ աշխատող երեք գործաւորներ նախընթաց իրիկուն իրենց սենեկին մէջ նստած էին մանղալի մը շուրջն, երբ ածուխի ազդեցութենէն զգայազիրկ մնացին։ Օգնութիւնք ժամանակին հասնելով ազատեցին այդ երեք գործաւորներն, որոց մեռնելուն մազ մնացած էր։

—Առեւտրական և Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան հրամանաւ, Սէլանիկի երկրագործական քննիչ Արամ էֆէնտի Սկիւպ գնացած է, քննելու համար Երկրագործական Դպրատան Գոստիվարի ճիւղին հաշիւները։

—Զինուորական դեղարանաց քննիչներն Արիֆ փաշա և Մուսթաֆա էֆէնտի նախընթաց օր Դամասկոս ուղեւորեցան քննելու համար Ե. զօրաբանակի կեդրոնական դեղարանին հաշիւները։

—Բիւյիւք Չէքմէճէի շրջակայ Նիխորի ագարակի անտառին մէջ որսորդի հագուստով մարդու մը դիակը գտնուած էր։ Արդ, Դատական նախարարութիւնն հրահանգ ուղղած է անդ՝ դիակը գերեզմանատունէն հանելով դիազննութիւն մը կատարել և տեղեկագիր մը պատրաստել, որովհետեւ տեղւոյն ընդհանուր դատախազի օգնականը պնդած է թէ այդ մարդ սպաննուած է։

—Էնկիւրիի նահանգին Էվգաֆի հաշուակալ կարգուած է Հիւսէյին Հիւսնի էֆէնտի, Էվգաֆի նախորդ հաշուակալ Երուսաղէմ։

—Սէլանիկէն կը գրեն թէ ինֆլուէնցան սկսած է այդ կողմերն ևս ճարակիլ։

—Նախընթաց օր ի Գարակէօմրիւք հրդեհի սկզբնաւորութիւն մը եղաւ և տան տիրուհւոյն ձեռքերն ու մարմնոյն այլ և այլ կողմերն այրեցան։ Կնոջ վէրքերը վտանգաւոր ըլլալով, հիւանդանոց փոխադրուած է։

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

Օսմ. կայս. Պանքայի Ղալաթիոյ ու Պոլսոյ դրամատնակները դոց պիտի մնան յառաջիկայ երկուշաբթի 25 դեկտեմբեր 16 յունվար։

ՆՈՐ ԹԱՏՐՈՆ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ

ԲԵՐԱՅԻ

Այս գիշեր, «բարձր դասու» երեկոյթ, Պիտի ներկայացուին,

LE TRUC D'ARTHUR
Գոմէտի երեք արարուածով
և ՊԱՐԼԷՆ ՓԱՍՏԱԲԱՆ
(MAITRE PATELIN)
Օբէրա-գոմիք 2 արարուածով

ԳՐԱԿԱՆ ԵՐԵԿՈՅԹ ՄԸ

Բարիզու Օտէօն թատրոնի գլխաւոր դերասաններէն Պ. Արման Տիւդէրդր (M. Armand Dutertre) մայրաքաղաքս եկած է ուր մէկ կամ մէկ քանի ներկայացումներ պիտի տայ, որք աւելի գրական երեկոյթներ կը նկատուին քան թէ սովորական ներկայացումներ։ Պ. Արման Տիւդէրդր ո՛չ միայն նշանաւոր դերասան մըն է, այլ և սքանչելի հրապարակախօս մը (conferencier) որ իր ունկնդիրներն հըմայելու յատկութիւնն ունի։ Իր առաջին ներկայացման մէջ, ֆրանսացի արտասանողը պիտի արտասանէ մեծ հեղինակներէ զանազան հատուածներ, արձակ և ոտանաւոր, ի մէջ այլոց Վիքթոր Հիւկոյի «le Crapaud»ն և Ֆրանսուա Քոբէի «Bénédiction»ը, որոց երկուքն ալ բանաստեղծական հրաշակերտներ են։ Այս գրական երեկոյթի փայլն աւելցընելու համար, իր մասնակցութիւնը նուիրել խոստացած է Օր. Ֆոնթանժ (Mlle de Fontanges), ո՛չ նուազ գնահատելի արտասանողուհի մը, որ Պ. Տիւդէրդրի հետ պիտի ներկայացընէ մէկ արարուածով կատակերգութիւն մը։

Այս ներկայացումն հաւանաբար չորեքշաբթի կամ հինգշաբթի իրիկուն տեղի պիտի ունենայ, Բերայի Թաղապետական Թատրոնին մէջ։ Ցայտագիրը կը հրատարակենք ընդհուպ։

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ԱՐԵՒԵԼ. ՀԵՌԱԳՐ. ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

Լոնտոն, 3 յունուար.

Ինֆլուէնցան սաստիկ կը ճարակի մի քանի օրէ հետէ, և մեռնողներ ալ կան։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

Պէրլին, 3 յունվար

Պետութեան օրագիրը կը հրատարակէ կայսեր մէկ հրովարտակն ուղղեալ առ Պիզմարք իշխան, խնդակցութիւն յայտնելով առ Նախարարապետն ամանորի առթիւ եւ խորին շնորհակալիք մատուցանելով առ Աստուած զի կարելի եղած է ոչ միայն պահպանել խաղաղութիւնն, այլ եւ անոր պահպանման երաշխաւորութիւններն աւելցնել։ Հրովարտակն ի վերջոյ կը մաղթէ որ Աստուած դեռ երկար ատեն կայսեր պահէ Նախարարապետին փորձառու խորհուրդները։

Հռոմ, 3 յունուար

Ումպերդոյ թագաւորն և Վիլհելմ կայսրն ամանորի առթիւ շատ սիրալիր հեռագրեր փոխանակեցին։ Պիզմարք իշխանն հեռագրեց առ Պ. Գրիսփի, որ պատասխանեց թէ ինքզինքը երջանիկ կը համարի, զի կարող է գերման Նախարարապետին հետ աշխատակցիլ երկուց երկրաց բարօրութեան և խաղաղութեան պահպանման, որում պէտք ունին։

Հռոմ, 3 յունուար

Դահաժառանգ իշխանն յունուար 14 ին պիտի մեկնի ի Յունաստան, ուսկից պիտի երթայ Սէլանիկ, Սերպիա, Ռումանիա, Պուլկարիա, Կ. Պոլիս, Կովկաս, Խրիմ, և Վարշաւիոյ ճամբով, Պէրլին։

Հռոմ, 3 յունուար

Արքայական հրամանագիր մը կը հրամայէ որ Կարմիր ծովու իտալական գաղթականութիւնք վարչական կերպով կազմակերպուին իբր մէկ գաղթականութիւն։

Մատրիտ, 3 յունուար.

Նախարարութիւնն իր հրաժարականը մատոյց առ Նախարարապետ Պ. Սակաստա։

Վիեննա, 3 յունուար.

Սեղանաւորական ակմբոց մէջ կը հաւաստեն թէ Սերպիոյ 26 միլիոն Ֆր.ի փոխառութեան բանակցութիւնք յաջող եզրակացութեան մը յանգած են։

Վիեննա, 3 յունուար

Վաղն արտաքին գործոց պաշտօնատան մէջ կը սկսին բանակցութիւնք Աւստրիոյ-Հունգարիոյ և Թուրքիոյ միջեւ առեւտրական դաշնագրոյ նորոգման վրայ։

Փեթերսպուրկ, 3 յունուար

Կայսերական դերդաստանն ի մօտոյ մայրաքաղաք պիտի վերադառնայ և հոն պիտի մնայ մինչեւ Մեծ Պահք։

Նիքոլա մեծ-դուքին վիճակը ծանրացաւ։ Իւր որդի Փիէռ մեծ-դուքս, որ այժմ յԵգիպտոս, նմանապէս դէշ վիճակի մէջ է։

Զուրիխ, 3 յունուար.

Զուրիխի Թատրոնն հրոյ ճարակ եղաւ ամբողջովին։

Պելկրատ, 3 յունուար.

Քաղաքային ընտրութեանց մէջ, ի Պելկրատ, Արմատականաց բոլոր ընտրելիք յաղթանակեցին։

Բոլոնէր, 3 յունուար.

Բէօրզէն Ցայթունկ կ'իմանայ Փեթերսպուրկէ թէ ֆրանսական կառավարութիւնն առանց փոխարինութեան ռուս կառավարութեան հաղորդած է անծուխ վառօդի գաղտնիքն, և ռուս կառավարութիւնն ալ ֆրանսական կառավարութեան ապսպրած է մէկ ու կէս միլիոն Լըպէլեան հրացանաց շինութիւնք։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 23 դեկտեմբեր

Օսմանեան Քոնսօլիտէ

Երէկ իրիկուն դոց. (Միաց. D. Սէրի		19 9
Պօրսային դոցուելէն վերջը	»	19 9
Բերայի մէջ	»	— —
Առաւօտուն բացուելուն	»	19 14
Կէս օրին	»	19 14

ԼՕԹԻՐԱՃԸ ՏԱԽԻԼԻ

Երէկ իրիկուն	45 22
Այս առաւօտ	45 24
Կէս օր	45 24

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ

Փոխառութիւն	A. Սէրի	38
»	B. »	22 10
»	C. »	19 14

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ

Սօսիէթէ Ժէնէրալ	Անգլ.	Լ.	4 16
Քրէտի Ժէնէրալ	Օսմ.	»	8 22
Պանք տը Գօնս.	»	»	7 7
Սօս. Շանժ է վալէօր	»	»	4 27
Թրամուէյ	»	»	465
Ռումէլի երկաթուղի		Ֆր.	74 87 1/2
Օպլիկասիօն տը Բրիօրիթէ		»	— —
Բաժնեթուղթ Լավրիօնի			120

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

Օսմանեան ոսկի	Դհկ.	100
20 Ֆրանքնոց	»	87 28
Անգլիական ոսկի	»	110 20
Իմբէրիալ	»	90 30
Ֆլորինց	»	51 10
Ռուսի թղթադրամ	»	8 45
» արծաթ	»	77 25
Մէճ. արծաթ. (տարբ)	»	108 10
Վեցնոց	»	103 10
Հինգնոց	»	103 10
Մեթալիք	»	100
Թասֆիյէ	»	8

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Բարիզ, 3 Յունվար ժամ 3 վայր. 40 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	87 95
» » 4 1/2 %	106 30
Օսմանեան քոնսօլիտէ Սէրի Դ.	17 70
Օսմանեան երկաթուղի	75 20
» Րէժիի բաժնեթուղթք	517 50
Պանք Օթօման	533 75
Գրէտի Լիօնէ	693 75
Իտալական Ռանթ 5 %	95 80
Հելլենական 5 %	476 25
Բրիօրիթէ Թիւրք	— —
Եգիպտական միացեալ	470
Պանք տը Բարի	802 50
Օսմ. մաքս. արժէթուղթ	403
Սուէզի ջրանցք	2312 50
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 25
Սպանիական արտաքին	73 3/4

Լոնտոն, 3 Յունվ. ժամ 6 վայր. — երեկոյ

Անգլ. քոնսօլիտէ	97 5/16
Օսմ. » Սէրի Դ.	17 5/8
» » » » դոց	— —
» » » Ա.	38 3/16
» » » Բ.	22 1/2
» » » Գ.	17 5/8
Փոխառութիւն 1877	101 5/8
Պանք Օթօման	11 5/16
Եգիպտական միացեալ (ունիֆիյէ)	92 13/16
» առանձ. (բրիվիլէժիէ)	103 1/4
Տայրա Սանիէ	83
Տօմանիալ (փոխառ. Ռօչիլտ)	102 1/4
Հելլենական 5 %	— —
Մօնօբոլ »	— —
Ռուսական 1889	93 3/4
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	25 25

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՐՍ

Բարիզ, 3 Յունվ. ժ. 10 վ. — երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	87 96
Օսմանեան քոնսօլիտէ Դ.	17 87 1/2
Օսմանեան երկաթուղի	— —
Եգիպտական միացեալ	471 25

Վիեննա, 3 Յունվ ժամ 10 վայր. —

Օսմանեան երկաթուղի	37 60
» Րէժիի բաժնեթուղթք	115 75
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	118 50

Պէրլին, 3 Յունվ. ժամ 10 վայր. —

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	20 37 1/2
Ռուսլ թղթադրամ	219 1/4
Օսմանեան երկաթուղի	83 50
Օսմանեան քոնսօլիտէ Սէրի Դ.	17 50

ԱՐՈՒԵՍՏԱԳԻՏԱԿԱՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱՐԱՆ

ԲԵՐԱՅԻ

Փոխանորդարանի ժխորային կենաց հրաժեշտ տալէս զկնի որպիսի՛ հանգստեան եւ մխիթարութեան օրեր դարձան մեզ համար աւուրք հարցաքննութեան Արուեստագիտական Ուսումնարանին Բերայի։

Երբեմնակի այցելութեամբս աշակերտուհեաց աշխատութեան սիրուն սեղաններուն վրայ թուղթ ու կտաւ և գրիչ ու ասեղ խառն տեսնելով ու դիտելով նոցա աչաց փոփոխակի անդրադարձումն մերթ ի թուղթ մերթ ի կտաւ ու ձեռաց ճարպիկ շարժումներն մերթ ի գրիչ և մերթ յասեղն՝ համոզումն գոյացուցած էինք ի մեզ թէ արդարեւ իգական սեռի յառաջադիմութեան նուիրեալ այդ երջանիկ տան մէջ արուեստ և գիտութիւն ձեռք ձեռքի տուած կ'ընթանան ի միասին իբրեւ երկուորեակ սիրասուն քոյրեր, միասին կը կրթուին և միտք եւ սիրտք Բերայի Հայոց աղջկանց, ունենալով իւրեանց վրայ հովանի անսասան բարոյականի վեհ ոգին՝ շնորհիւ բարձրագոյն հսկողութեան աննկուն հիմնադրին եւ մշտնջենաւոր ներկայութեան մի զոյգ առաքինութեան տիպար տեսչութեանց։

Քննութեան յաջող ու փայլուն արդիւնքն հաստատեցին զմեզ մեր համոզման մէջ եւ երկսեռ քննչաց ընտրելագոյն մի խումբ չպիտի մտաբերեն անշուշտ տալ մի հակառակ վկայութիւն։

Իբրեւ Բերայի զաւակ, տեսնելով մեր սիրելի թաղին մէջ ի չգոյս մեծանուն օտար վարժարանաց այս եզական հոյակապ հաստատութիւնն շնորհաբաշխ Ս. Հոգւոյն նուիրեալ Տաճարի հովանաւորութեան ներքեւ, այն հողոյն վերայ՝ ուր երբեմն մեր չորեքտասնամեայ կենաց գեղածիծաղ օրերն գլորեցան, կը ներուի՞ արդեօք ըսեմ թէ հպարտութիւն մի կ'զգամք զգալի, եւ, ի խորոց մեր սրտի կ'արձակուի ձայն մի խորին երախտագիտութեան, մեծարանաց եւ շնորհակալեաց անկեղծ արտայայտութիւն մի առ Ն. Վսեմութիւն Նուբեան էֆէնտի՝ որ իմաստուն և հեռատես խորհրդով ծնաւ ի Բերա այս հաստատութիւն և կը սնուցանէ զայն եռանդուն սիրով ու անհուն գորովով, կը մշակէ մեծագոյն խնամքով ու գուրգուրանքով եւ գիտողի մը կորովաբեր աչաց համար անվրէպ է յաջողութիւններն։ Օրէնսդիր լինի Վսեմափայլն Նուբեան էֆէնտի, օրհնեալ և պատուական անդամք Խնամակալութեան եւ սատարողք հաստատութեանս։

Շնորհակալութիւն երկոքին աղջըկանց ուսուցչուհի տեսչութեանց Տիկին Մաքրուհի Մէրասեէտեան և Օր. Եւփիմէ Օտեանի որք աշակերտուհեաց համար հանդիսացեալ են գոգցես մաքուր եւ ջինջ հայելիք առաքինութեան և մեղուաջան աշխատասիրութեան, յորոց կառնուն աշակերտուհիք իւրեանց լոյսն որպէս լուսին յարեւէ։

Շնորհակալութիւն Թաղիս բարեխնամ Քարոզիչ Հօր Գեր. Տ. Գարեգին Սրբազանի, կրօնագիտութեան ուսուցչին որ խնամով կը կրթէ զաշակերտուհիս կրօնական ուսմանց և պարտականութեանց մէջ։

Մասնաւոր շնորհակալութիւն հայերէնի ուսուցիչ Մելքոն էֆ. Կիւրճեանի, պատմութեան և աշխարհագրութեան ուսուցիչ Գրիգոր էֆ. Մարգարեանի, ֆրանսերէնի ուսուցիչ Աղնըրուհի Օր. Մառի Միւհէնտիղեանի, Անգլիերէնի ուսուցիչ Միլտոն էֆէնտի Սերովբեանի, Թուաբանութեան եւ բնապատմութեան ուսուցիչ Յարութիւն էֆ. Յովհաննէսեանի. կան նաև օտարազգի նշանաւոր ուսուցիչք որոց անուանք ապաքէն երաշխիք կրնան համարուիլ աշակերտուհեաց յաջողութեան։

Բարձրագոյն կարգի աշակերտուհիներէն մասնաւոր ուշադրութեան և գոհունակութեան արժանի են հետևեալ ժրաջան Օր. Մառի Պէյլերեան, Աղաւնի Էքմէքճեան, Զարուհի Միրաքեան, Աչխէն Մ. Գաքմաճեան եւ Վէրգինէ Տօլապճեան իւրեանց յաջողակ եւ քաջ պատասխանատուութեամբք, որպէս և օրիորդք Էլիզ և Զարուհի Նուրեանք։

Բարձր դասու վերաբերեալ օրիորդաց ոմանց ներկայութիւնն յաշակերտուհիս ապացոյց մը պէտք է նկատուի թէ Բերայի Արուեստագիտական Ուսումնարանն կը գտնուի այսօր իրաւամբ այն վիճակին մէջ՝ ուր կրնան վստահութեամբ յաճախել Բերայի բարձր ընտանեաց պատկանեալ զաւակունք, եթէ Աղնիւ ծնողք կը սիրեն կարեւորագոյն ուսմանց, լեզուագիտութեան և արուեստագիտութեան հետ ստանալ տալ իւրեանց զաւակաց նաեւ ազգային դաստիարակութիւն։

Կը կնքենք մեր սոյն համեստ յօդուածն՝ որ պէտք է համարուի աննըշան արտայայտութիւն մը մեր ներքին ուրախութեան եւ երախտագիտութեան, բոլորով սրտիւ մաղթելով Վսեմ. Նուրեան էֆէնտիի և իւր պատուական պաշտօնակցաց սոյն օգտակարագոյն ձեռնարկութեան մէջ անվըհատ յարատեւութիւն եւ անվրէպ յաջողութիւն, որպէս և Արուեստագիտական Ուսումնարանի նման հաստատութեանց բազմացումն յԱզգիս։

ԴԻՈՐԳ Վ. ԻՒԹԻՒՃԵԱՆ

20 դեկտ. 1889
Բերա

ՍՐԲՈՒՀԻ ՄԱՐԱՊԵՏ

Անմահ ես, ո՛վ դու կին,
քեզ բիւր երանի,
Դագաղիդ մէջ հանգչէ
իբրեւ յօրրանի.
Մըրափէ, քունդ անոյշ,
մանկունք խուռներամ
Թող կայծն վեհ ճակտիդ
պըսակ անթառամ,
Եւ թող վարդ թափթըփեն
հրեշտակներ գոգիդ,
Լուսոյ մէջ ընկըմի
մաքրափայլ հոգիդ։
Ո՛հ թէ ինձ ալ տրուեր
քընարս լարել
Ներբողեան հիւսելու
քեզ, ո՛վ Սրբուհի.
Եւ սակայն ես ոչ սիրտ
և ոչ երգ ունիմ,
Եւ մատանցս անհըլու
լըռէ քընարն իմ.
Բայց ի՛նչ փոյթ,
թէ գեղջուկ քընարս է լըռեր
Կողբայ քեզ կին ռամիկ
թող լըսեն դարեր։

* *

Ժամուն կոչնակները
ինչո՞ւ կը ջալեն,
Ինչո՞ւ Խասգեղ կուգան
որբերը լալէն.
Փրկիչի տըղաքներ,
ի՞նչ սուգ էք մըտեր,
Ինչո՞ւ իրար կանցնին
վարդապետ, տէրտէր։
Մէկդի կեցէք քիչ մը,
թողէք ներս մըննեմ,
Ի՞նչ կայ, ո՞վ է մեռեր
աչքովըս տեսնեմ.
Հիմա խելքիս կուգայ.
ի՛նչ, մարապե՞տն է....
Մի՛, ո՛վ ժամկոչ, ճագը
վեր մ՚առներ գետնէ.
Չէ՛, չեմ թողուր որ գինք
տանին մեր թաղէն,
Չեմ թողուր որ ամփոփ
Սրբուհիս թաղեն.
Ե՛լ, Սրբո՛ւհի, ա՛ղջիկ
ե՛լ, աչքերդ բաց.
Ա՜խ, դուն քուն ես, գիտեմ,
թարթիճներդ խըփած.
Ե՛լ, մի՛ թողուր որբերդ
անտէր անտէրունչ,
Նայէ ինտո՛ր չորս դիդ
կուլան անմըռունչ։
Էյ վախ, ուրո՞ւ կըսեմ,
թըռեր է հոգին,
Ձեռքերը խաչաձեւ
ծալեր են կուրծքին.
Լացըս ի՛նչ խեր կընէ,
պարապ աշխատանք.
Նոր հարսի քօղքի պէս,
առեր է պատանք։
Ես եմ որ ցից զարկի
խող կտրած պառաւ,
Մահը գիս հոս թողուց
էկաւ քեզ տարաւ.
Խե՜ղճ կընիկ, ո՞ւր գացիր.
պէտք էր որ հիմակ
Քուկին չորս դիդ ցաթէր
արեւ արեգակ.
Պէտք էր որ աչքըդ բաց
փառքըդ տեսնայիր.
Աշխարքէն կըտացած
սեւ խող մըտնայիր.
Զըսիր, շատ կանուխ է
ապրել կուզեմ ես,
Կեցի՛ր, ո՛վ մահ, մեղք է
զատուիլ որբերէս։
Անուշ զառնուկ վիզըդ
տուիր խաղաղիկ,
Ծըղակոտոր եղար
անթառամ ծաղիկ։

* *

Լըռեց պառաւ կինը,
լըռութիւնն էր խոր.
Ճաղին քով ուժաթափ
ինկաւ գլխիկոր։
Տիրացու, դպրապետ
մեղմիւ լըռեցին.
Զայները կտրեցան
պզտիկին մեծին.
Գաւիթը, դասին ներս
ամէնքն էին լուռ,
Ո՛հ, ամէնք չուարած
կը խորհին տըխուր.
Ցանկարծ բարի Հայրէն
ելաւ կը խօսի,
Ցամքած աչքէն արիւն,
արցունք կը հոսի։

* *

Ա՜խ, օրհնեալ ժողովուրդ,
Սրբուհին ո՞ւր է.
Տեսէք ես էլ լացի,
Հայրէկ տըխուր է.
Զաւկըներըս գիտցէք
իմ սիրտ ալ փըլաւ,
Բայց իմ աչք սըրբեցի,
բերնէս ճիկ չելաւ։
Մի՛ լաք, նա որ կոգնէր
որբերին թշուառին,
Իջան սուրբ հրեշտակներ
վեր, երկինք տարին։
Ո՛վ կուզէր որ մի կին
խնայ չուտ ուժէ,
Ազգին որբոց սիրոյն
այսպէս կեանք տուժէ.
Ո՛վ կուզէր որ, ափսո՛ս,
իր թօքեր խոցուին,
Թուք ու մուրով դըներ
երեսին զոցուին.
Բայց մինչեւ հոս լալով
իր կարգ կատարեն,
Կը ցնծայ իր հոգին
երկնից կատարէն։
Այո՛, ցընծա՛ յաւէտ
դո՛ւ, ո՛վ Սրբուհի
Բաւական կըրել ես
ցաւեր յաշխարհի.
Դո՛ւ, ծաղիկ հասակէդ,
կոյս, անբիծ չուշան,
Սուրբ մընալ ուխտել ես,
խաչն առիր նըշան.
Դո՛ւ, որ ազնիւ սեռիդ
ազնիւ զարդն էիր,
Գեղեցկութիւն և փառք,
աշխարհք զոհ բերիր.
Բերիր մի քիչ դրամ
որբերուդ օժիտ,
Նախ ոք թիկունք չեղաւ
սպառուած ուժիդ.
Այսպէս, մինչ անծանօթ,
երբ պատեց քեզ հող,
Ասա՛ ինձ, հէգ դու կին
ի՞նչ բրիր արդեօք.
Դիմեցիր Արարչիդ,
ինկար գետնամած,
Պատմեցիր քո ցաւեր
հըլու իւր կամաց,
Եւ երբ մի շատ լացիր
մարդոցմէ անյոյս,
Աստուած անակնկալ
յարոյց քեզ խրախոյս.
Բայց արդ, երկրորդ անգամ
լըքեալ հէգ որբեր,
Թիկունքնին կորացուց
ցաւն ցաւոց նոր բեռ....։
Ա՜խ, օրհնեալ ժողովուրդ,
ի՞նչ օգուտ լալէն,
Ննջողք լացի ձայնով
կելնեն կը քալե՞ն.
Վըկայ լինի վշտացս
և երկնից բարձունք
Կարո՞ղ չը թափել
ես արիւն, արցունք
Բայց արցունք հա՞ց կուտան
նօթի մի որբին,
Լացէն ի՞նչ կը շահուի
քոյր Երանուհին.
Ես գիտեմ ձեր մէջէն
թէ քանիք արդէն
Բարեգութ, ողորմած,
ճշմարիտ մարդ են.
Ես գիտեմ թէ Հայ ազգ,
ազգ է պատուական,
Որ սկսեց մի կին,
կընէ սեւական,
Եւ Հայրիկ իմ ազգին
այս է իմ պատուէր.
Որ Սրբուհեայն որբոց
առատ տաք նուէր

* *

Լըռեց բարի Հայրէկ,
ալ չըշունչ չը կար,
Միայն թէ կողբային
աղջըկունք տըխուր։
Ո՛հ, անբոյն թռչնիկներ
անցօղուն ծաղիկ
Այն ձեր լըռին լացը
խարշեց իմ աղիք.
Եւ ո՛հ, եւ ես լացի,
լացի՛, ո՛վ Աստուած
Երկու աչկունքս դարձան
աղբիւր արտասուաց։
Եւ ո՛հ, հեկեկանօք
ճանապարհ բացին,
Սեւասքօղ դագաղը
սուգով վերցուցին.
Այս սուտ աշխարհին մէջ
որբոց ի՞նչ մնաց,
Արդէն մայր չունէին,
պաշտպաննին դընաց։
Ըսէ՛, ո՛վ կին, այսպէս
քեզ ո՞ւր կը տանին,
Ինչո՞ւ հետդ կուգան
ծեր եւ պատանին,
Ափսո՛ս օրերդ անցան,
արա՛գ շատ արագ,
Կեանքըդ նուիրեցիր
սիրոյ պատարագ.
Հիմա քեզ կ՚ամփոփէ
քընարան չիրմին
Եւ ի հող իջուցինք
քու հոգնած մարմին.
Հիմա գէթ դադրեցան
ցաւերն աշխարհի.
Եւ ալ չես տառապիր,
ազնիւ կին բարի.
Անմահ ես, ո՛վ դու կին,
քեզ բիւր երանի
Դագաղիդ մէջ հանգչէ
իբրեւ յօրրանի.
Թող առտու իրիկուն,
ձայնիւ ըղձական,
Դամբանիդ չուրջն երգեն
սաղմոս, շարական,
Մատուռիդ մէջ անշէջ
կերոններ վառեն,
Թող խունկը չը պակսի
արծաթ բուրվառէն.
Եւ թող վարդ թափթըփեն
հրեշտակներ գոգիդ.
Լուսոյ մէջ ընկըմի
մաքրափայլ հոգիդ։

ՄԻՀՐԱՆ ՅՈՎՀԱՆՆԻՍԵԱՆ

ՄԵԼԻՒԶԻՆ ԴԻՑՈՒՀԻՆ

(ԱՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆ)

LA FEÉ MELUSINE
(Légende, par Louis Déan)

Ա.

Գեղեցկագոյն աշխարհի մը մէջ՝ թռչուններն իրենց ոսկեգոյն ողկոյզներն կը թօթափէին կանաչազարդ մամռոց վրայ և եղիսեան ծաղկունք թափանցանց բուրմամբք կը փթթէին պայծառ և կապուտակ երկնից ներքեւ։ Դիցուհիք աւեթ կը բնակէին այն աշխարհին մէջ։

Նոյն օրն, երկրիս դիցուհիք համօրէն, համաժողով կազմած էին ամուրիութեան հրաշալիքները պարզելու և ամուսնութեան ջնջումը վճռելու համար։

Այն հրջափակին մէջ յորում համախմբուած էին դիցուհիք, ծիրանաքարէ սափոր մը և երկու կողովներ դրուած էին, որոց մին նռնենւոյ ծաղիկներ կը պարունակէր և միւսներն ալ սեւ այրեծաղիկներով լեցուած էին։

Քուէարկութիւնն այս ձեւով կը կատարէն Դիցուհիք. կարմրագոյն ծաղկունք հաւանութեան ապացոյցներն են։ Երբ քուէարկութիւնն աւարտի, ծաղիկները կը համրեն և յետոյ հատիկ հատիկ կ՚այրեն զայնս։

Լիտա Թագուհւոյն կը պատշաճէր առաջին անգամ խօսելու իրաւունքն. ըստ որում յոտին կեցաւ նէ և սկսաւ քայլել վարդի թերթիկներէ բաղկացեալ թանձրախիտ օթոցին վրայ, որ տարածուած էր իւր չուրջն, և նման թիթռան որ բիւրեղեայ զանգակի մը բաղխելով կը թրթռացնէ զայն՝ նոյնպէս և նէ դաշն ձայնիւ մը ջատագովեց ամուրիութիւնը։

Այլ սակայն նէ հակառակ իւր պերճախօսութեան չյաջողեցաւ համոզել բոլոր ժողովականները, քանզի սափորին մէջ գտնուած կարմիր ծաղկանց հետ մեկտեղ սեւ այրեծաղիկ մըն ալ գտնուեցաւ որ բողոքոյ խորհրդանշան թուէր լինել։

Խուլ մռնչիւն մը լսուեցաւ ժողովականաց մէջէ։ Բողոքելու համարձակութիւնն որո՞ւ կը վերաբերէր։ Լիտա հանդիսականաց նայեցաւ, մինչ դեռահասակ կին մը յոտին կեցաւ նոյն հետայն։

Մելիւզինն էր նէ, Փաղլիոյ դիցուհին։ Թագուհւոյն մօտեցաւ նէ և դիցուհեաց ժողովոյն օրինաց համաձայն քողն իւր դիմաց վրայ խոնարհեցնելով պատասխանեց.

—Ներեցէք, Տիկին, եթէ հետեւող չեղայ ձեր օրինակին, այլ սակայն անհնար թուեցաւ ինձ գաղափարացս հակառակ որոշում տալ, քանզի այնպէս իմն կը թուէր ինձ թէ ձեր վճռոյն համակերպիլը նախատինք մըն էր ինձ համար. իմ հոգիս բարձր զգացմանց կը թեկնածէ, Տիկին, և ես չեմ կարող մերժել սէրն՝ զոր մարդիկ աստուածացուցած են։»

Առաջին անգամն էր որ բողոքոյ ձայն մը կը բարձրանար ժողովոյն մէջ. առ այս և Թագուհին պատժեց բողոքողն։

«Լաւ, յարեց նէ, թո՛ղ քու կամքդ լինի. հայրենիքդ վերադարձիր արդ, այլ և վստահ լեր թէ վրէժխնդրութիւնս պիտի հալածէ զքեզ ամենուրեք, և եթէ օր մը սիրտդ սիրելւոյ մը ընծայես, մի տարակուսիր թէ անգթարար պիտի պատժուիս, այրդ իւր գրկաց մէջ չը պիտի ունենայ զքեզ յաւէտ, քանզի իւրաքանչիւր շաբաթու վերջին օրն, երբ արեգակը իւր ծիրանեգոյն վերարկուն ամփոփելով ի մուտս՝ խոնարհի տեղի տալով գիշերին, դու քու միայնանոցդ պիտի ապաստանիս ամօթերես. թեւեր չպիտի ունենաս այլեւս սիրելիդ գրկելու համար. այլ վիշապի թեւեր պիտի ունենաս միայն, ինն ոտք երկայնութեամբ իժ մը պիտի փոխադրէ զքեզ անդ, նման անկեալ դիցուհեաց՝ յուշկապարկաց ի ծովու։

«Հետեւեալ առաւօտեան արշալուսոյն երբ ցօղոյ յստին կաթիլներն իրենց մարգարտայեռ կայլակները թօթափեն ծաղկանց և դալարեաց վրայ, վա՜յ քեզ, եթէ ոք համարձակի նոյն պահուն առանձնութիւնդ վրդովել, քանզի յայնժամ պիտի ստիպուիս ընդ միշտ հեռանալ սիրելւոյդ բնակարանէն։»

Մելիւզին այս խօսքերէն ընդվզեալ, իւր քողը ձգեց իւր դիմաց վրայէն եւ պատասխանեց.—«Փութեամբ կ՚ընդունիմ այն պատիժն զոր ինձ սահմանեցիք և քաղցր պիտի թուի ինձ այն սիրոյս բաղդատմամբ զոր տիրոջս պիտի ընծայեմ»։

Համաժողովն վերջացած ըլլալով, դիցուհիք ոմանք կապուտակ, այլք վարդամերկ ամպոց և միւսեալք ալաւնիներու վրայ յենլով փութացուցին իրենց երկնային վերելքը. սեւ ամպ մը և եթ առաջնորդեց զՄելիւզին ի Փրանսա։

Բ.

Նոյն ժամանակները Բուաթուի ընդարձակագոյն անտառները Փաղլիոյ գեղեցկագոյն վայրերն կը համարուէին. միակ ճանապարհ մը կար այդ անտառաց մէջ և խել մը արահետներ որք եղջերուաց քայլերէն գոյացած էին, քան մարդկային էակներէ հարթուած. այդ արահետներէ մին կաղնեայ և այծտերեւուկի ոստերով կցուած էր այն ճանապարհը շրջապատող դարաւոր փեկոններուն որք իրենց երկայնաձիգ ճիւղերն յերկիր կը խոնարհեցնէին։

Անդ կը հոսէր նաեւ վէտ պէտ առուակն և կ՚երթար իւր յստին ալեակները թափել կուսածաղկանց եւ վարդենեաց հիւսուածոց մէջ։

Սեպտեմբեր ամսոյ միջօրէ մըն էր, դեռահասակ իշխան մը որսորդութենէ խոնջեալ, սոյն առուակին նշմարեց յանկարծ, անդ բնութեան այս հրաշալեաց վրայ սքանչանալով, իւր հետեւակներն հեռացուց իւր քովէն և անդ բազմաստեայ ճառագայից և դիւաձարերու վրայ ընկողմանեցաւ։

Ազնուական եւ շնորհալի Լուսինեան իշխանն էր նա։

Սքանչելի զովութիւն մը կը տիրէր անդ, անուշակ քամին բարձրաբերձ ծառոց մէջէն անցնելով քաղցր մրմունջներ կ՚արձակէր գոգցես, մինչ ի հեռուստ կը լսուէին քերծեներու և բազէից աղաղակներն զորս դղեկին ախոռք կ՚առաջնորդէին։

Ազնուական որսորդն քանի մը ժամերէ հետէ ընկողմանած էր անդ, երբ ծառոց խարշափիւնն սթափեց զնա իւր թմրութենէն. հրաշալի և գեղեցկագոյն կին մը յոտին կեցած էր իւր դիմացը, նորա ոսկեգոյն և մետաքսաւէտ վարսքն դաշտաց մայրենեաց հանգոյն, իւր սպիտակափառ ուսոց վրայէն ձգուելով իւր ոտքերը կը ծածկէին, երկնագոյն բեհեզեայ հանդերձանք մը միայն կը կրէր նէ և գոհարեղէններով հիւսուած գօտի մը կը զարդարէր նորա անձնիքն։

Իշխանն շլացում մը ունեցաւ եւ ըսքանչացեալ իւր ծնդեան յատուկ առանձնաշնորհմամբ իւր ծունգն ի գետին խոնարհեցուց և այցելուին ուղղելով խօսքն.

—Լուր ինձ խնդրեմ, ո՛վ կին, իշխանուհի լինիս թէ դիցուհի։ Պահ մը առաջ կ՚երազէի ասա, քեզ նման չքնաղագոյն կին մը երեւցաւ ինձ, որոյ ոսկեթել վարսքն ճակտիս վրայ ցանուած էին. շրթներս հպած էին նորա շրթանց. ո՜հ թոյլ տուր ինձ շարունակել այս երազս, ձեռքըդ թող ձեռացս մէջ և ես կ՚երդնում հարցս սրոյն վրայ թէ զքեզ երջանկացընելու համար կեանքս ալ կը զոհեմ. պատասխանէ, ով կին. ո՛վ ես դու, իշխանուհի թէ դիցուհի։

Եւ դեռահասակ իշխանն իւր խաչաձեւ սրոյն վրայ ձեռնամած նորա պատասխանին սպասեց։

Տխուր առ տխուր աշնանային գիշերն իւր մթութեան վերարկուն տարածեց, անտառին շրջակայ դաշտօրէից եւ կապոյտ առուակին խաղաղ ալեաց վրայ, ուր եւ կը ցոլանային երեկոյեան աստեղք, ծաղկունք (բրաբիոն) իրենց երկայն ոտերը մեղկութեամբ կը խոնարհեցնէին վճիտ առուակին մէջ եւ իրենց գրաւիչ բուրմունքն կը տարածէին ամէն տեղ։

Յայնժամ այն խորհրդաւոր լռութեան մէջ համբոյր մը չշուկը լսուեցաւ. դիցուհւոյ համբոյր մըն էր այն, իշխանի մը ճակտին վրայ դրոշմուած։

Առնախօսութիւնը կատարուած էր։

Գ.

Ամուսնութեան հանդէսը տեղի ունեցաւ մեծաշուք փառաւորութեամբ։ Տէրութեան իշխանք համօրէն ներկայ գըտնուելով հանդիսին հիացան ամուսնացելոց գեղեցկութեան եւ Լուսինեանի պալատան պերճութեան վրայ։

Արդարեւ իշխանուհին որ եւ դիցուհի էր միանգամայն, անտառաց ոգիներուն դղեակ մը կառուցանել տուաւ, ճիշդ այն վայրին մէջ ուր առաջին անգամ հանդիպած էր իւր առն. կապոյտ առուակը կը հոսէր անդադրնջէ ալաւնիներու մէջ ուր դարաւոր փեկոններու ներքեւ կը փթթէին ծաղկունք, ուր կ՚երգէին նաեւ ոսկեհուռ թռչունք։

Այլ ցողունի մը հանգոյն որ վարդին հետ մեկտեղ փուշեր ալ կը կրէ, այսքան երջանկութիւնք կ՚ամպոտէին երբեմն։ Իւրաքանչիւր շաբաթու վախճանման պահուն իշխանուհին կ՚աներեւութանար եւ կ՚երթար ապաստանիլ աշտարակաձեւ բերդի մը մէջ զոր կառուցանել տուած էր դղեկին ծայրը։

—Սիրելիդ իմ Րէյմոն, կ՚ըսէր նէ իւր առն, որոյ իրաւամբ վիշտ կը պատճառէր իւր հեռաւորութիւնը. ոչ մի հետաքրքիր լինիր բացակայութեանս մասին, քանզի այն իշխանուհւոյ պահն զոր ընծայեցիր ինձ, դիցուհեաց յատուկ առանձնաշնորհումս չը խլեց յինէն. մինչդեռ քեզ իսկ յայտ է թէ դիցուհիք գաղտամարտ էակներ են։

Մելիւզին այս բացատրութեամբ եւ եթ կը ծածկէր իւր գաղտնիքն եւ իշխանը չէր փորձեր այլեւս անոնց խորը թափանցելու։

Նոյն ժամանակները Արքունեաց մէջ մրցման հանդէս մը պիտի կատարուէր, յորում հրաւիրուեցաւ և Րէյմոն. մրցման վայրը հասնելուն պէս կատարեալ յաղթանակ մը տարաւ նա. իւրաքանչիւր ոք հիացմամբ կը դիտէր նորա ընդվզ՚ոռալ այլ եւ շնորհալի կերպարանքը. հիանալի էր նա իւր ասպետի ոսկեթել զրահիք եւ ադամանդակուռ գօտւոյ զարդարեալ համազգեստով. մրցման պահուն այնքան շնորհալի հեծեալ մարտիկ մը հանդիսացաւ նա որ եւ թագուհին շնորհեց նմա ոսկեկուռ բաժակը։

Արդ յաղթող վերադարձաւ նա ի Բուաթու. իշխանը իւր դղեկին մօտեցած պահուն զանգակները կը հնչեցնէին. Րէյմոնի հետեւող միակ սպասաւորն ընդ առաջ գալով դղեկին պաշտօնէից ծանոյց իշխանին վերադարձը։

—Ահաւասիկ իշխանը վերադառնալով զիս ղրկեց որպէս զի ազդարարեմ ձեզ թէ իւր վերադարձին առթիւ աղմուկ չը յարուցանէք. երբ որ [illegible] անցնի նա, չղթաները քաշեցէք եւ փողերը մի հնչեցնէք։

Խորին լռութիւն կը տիրէր ամէն ուրեք երբ իշխանն իւր կնոջ յատուկ բնակարանին պատուհանին մօտեցաւ։

Ներս մտաւ նա, այլ ո՛վ անակնկալ գիւտ, անդ չէր Մելիւզին. եղդնաքարէ [illegible] մը վրայ խուռներամ տարածուած էին իւր մարգարտաշար մանեակներն, ադամանդաշար ապարանջաններն, ադամանդեայ ծաղիկներէ կազմուած պսակներն և գոհարեղէնները, անգին և արքայական նուէրներ։

Ի տես այս սարսափելի անձկութիւն մը տիրեց իշխանին վրայ և ընկրկեալ օգնութիւն կոչել ուզեց. այլ յեղակարծ գաղափար մը տիրեց իւր մտաց վրայ, նա մոռցած էր թէ եօթնեկին վերջին երեկոյն էր այն յորում իւր սիրելին կը յափըշտակէին իրմէ։

Յայնժամ նման թռչնոց որք իրենց բոյնը կը սլանան ի խնդիր գզուանաց, նոյնպէս և նա դղեկին երկայն նրբանցքէն սրանալով այն անծեալ պատուհանակը դիմեց, գտնէր սալաքարերուն վրայ իւր ոտից դրոշմիներն արգիլելով ըղզուշութեամբ։

Վերջապէս հասաւ նա այն սենեկին հանդէպ, ծունր կրկնեց անդ և դողդոջուն ձայնիւ մը կոչեց։

—«Ես եմ, ըսաւ նա, իշխանուհի, քու
«այրդ է որ վերադարձած է ի գիրկս քո.
«Ներումդ կը խնդրեմ խոստմնազանց լի-
«նելով հանգիստդ վրդովելուս, այլ և եր-
«կար ատենէ ի վեր տեսած չեմ զքեզ,
«մինչ սիրտս ալ կը ցանկայ զքոյդ։ Եթէ
«կինը չէ կարող ընդունիլ զիւր այրն,
«թող դիցուհին ընդունի զիս, կախարդ
«մը համարէ զիս գոնէ որ քաջութեան
«բաժակ և դափիններ կը բերէ քեզի։
«Բաց, խնդրեմ, ո՛վ իշխանուհի։»

Այլ իշխանին անոյշ ձայնն, աղօթից քաղցր մրմունջներու հանգոյն դղեկին կամարներուն մէջ կորսուեցաւ և սիրելին չը պատասխանեց։ Իշխանը տեսնելով ոչ ոք պատասխան կուտար իւր աղաչանաց և երկնչելով որ մի գուցէ վտանգ մը պատահած լինի, այնքա՛ն ուժգին բաղխեց դրան որ և դրունք բացուեցան յանկարծ։

Յայնժամ ահաւոր տեսարան մը անդ յոտին կեցած իշխանը շանթահարեց գոգցես։

Առանց կարասեաց անզարդ և ցուրտ սրահի մը մէջ նշմարեց իւր կինն, այլ նէ իշխանուհին չէր գոգցես, նորա սպիտակափառ և վարդաներկ անձնիքն և թեւեր տեղի տուած էին վիշապի մը թեւերուն, գետնի վրայ կը սողար նէ յոդնապտոյտ, նման Հնդկաց աստուածուհեաց, այն զարմանալի երրորդութեան ոյք կնոջ դէմքն և սոինքը միայն ի յայտ կ՚ածեն։

Հէ՜գ Մելիւզին..., ապերախտ նախազգուշականութիւնը կատարուած էր, արտասունք կը հոսէին իւր սպայ աչերուն վրայէն. խօսիլ սկսաւ նէ մինչ իւր ձայնն հեծկլտանօք նուաղեցաւ։

—Ո՜հ, Րէյմոն, յաւէտ կորուսիր զիս այլ եւս, ես ամէն բան կուտայի քեզի, է՞ր և դու չ՚յարգեցիր իմ խնդիրքս, արդ ես կ՚երթամ, այլ սէրս ինձ հետ կը տանիմ, այլ եւս չ՚պիտի տեսնես զիս, թէեւ իմ հովանի ձեռքս պիտի առաջնորդէ քեզ և ձեռնկալու պիտի մնայ սերնդեանդ վրայ, և պիտի յիշեցնէ անոնց թէ ո՛րքան սիրեցի զքեզ։»

Եւ պատուհանին բացուածքէն, մինչ լուսինն իւր արծաթափայլ լոյսը կը սփռէր խորհրդաւոր անտառին վրայ, դուրս թռաւ սիրեցեալ տեսիլն։

Հետեւեալ օրն, իշխանը յանհնարինս վշտացեալ, ձգեց իւր դղեակն եւ հեռու գնաց ուր և մեռաւ առանձնութեան մէջ։

Դ.

Բուաթուէն անցնելով երբ Լուսինեանի դղեակ երթաք, անդ պիտի նշմարէք Մելիւզինի դղեակն. ժամանակը կերպարանափոխած է զայն, մին մի դար իւր աւերման հետքը դրած է անդ, այլ և խորհրդաւոր աշտարակը փոխուած չէ բնաւ. պատատուկն՝ որ թշուառութեան բարեկամ ճանչցուած է՝ ծածկած է զայն բոլորովին. այժմ հազիւ կ՚ընդնշմարուի դղդգոյն ապակիներով ծածկուած այն պատուհանն ուստի դուրս թռաւ դիցուհին որ իշխանուհի եղած էր միանգամայն։

Տարւոյն այն եղանակին մէջ յորում բրաբիոնները կը ծաղկին, կ՚ըսեն թէ երբեմն այն փեկոններուն մէջ լուսաւոր սպարիկ մը կ՚անցնի։ Մելիւզինն է, որ գիշերային կուգայ այն հնաւանդ դղեկին քով, ազնուական և շնորհալի, իւր սիրեցեալ Լուսինեան իշխանին ստուերը փնտռելու։

ԼՈՒԻ ՏԷԱՆ

ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆՔ

Մեծ-Նոր-Խան, վերի յարկ, Թառաքճիներու դանէն մտնելով 4 թիւ սենեկին մէջ՝ ամեն օր ժամը 4 էն մինչեւ 11 Տաճկերէն, Գաղիերէն, Անգլիերէն, Գերմաներէն, Իտալերէն եւ արդի Յունարէն լեզուները կը դասախօսուին դիւրուսոյց եղանակաւ ու դիւրամատչելի պայմաններով։

Նմանապէս վերոյիշեալ 6 լեզուներով ամեն տեսակ գրութիւններ, բարեկամական, առեւտրական նամակներ, պայմանագրեր, եւ այլն կը թարգմանուին ու կը խմբագրուին ամենայն խնամօք։

972 1—6

ՏՈՔԹ. ՃԷՎԱՀԻՐՃԵԱՆ

Գաւառաց մէջ շատ տարիներ քաղաքային բժշկութեան պաշտօնն յաջողապէս վարելէ յետոյ, այժմ Կ. Պոլիս հաստատուած է, և իւր բնակարանն (ի Վլանկա, Յունաց Ս. Թորոս եկեղեցւոյ կից.) հիւանդներ կ՚ընդունի ձրիապէս՝ չորեքշաբթի արտաքին հիւանդութեանց համար, և շաբաթ օր ներքին հիւանդութեանց համար, մինչեւ կէս օր։ Վկայեալ ազգաց հիւանդաց վրայ վիրաբուժական գործողութիւններն ևս ձրի կը կատարէ։ Շաբթուն միւս օրերը մինչեւ կէս օր հիւանդ կ՚ընդունի, մասնաւորապէս ծննդական գործարանաց հիւանդութիւնք, մանկաբարձութիւն, և վիրաբուժական գործողութիւնք.—քարահանութիւն, խեղտրուժութիւն, լուսնոտութիւն, են. որոց վրայ յատուկ փորձառութիւն ունի։

768 11—20

ՏՕՆԵՐՈՒ ԱՌԹԻՒ
ԸՆԾԱՅՆԵՐ

ՀՆԴԿԱ-ՉԻՆԱԿԱՆ ՄԹԵՐԱՆՈՑ
Փանչէ-Փարու, Պոլիս, Ճէլալպէյ խանի տակ թիւ 8։
Չինաստանի, Ճաբոնի եւ Հնդկաստանի ընտրելագոյն ապրանքներ
Անգլիական և ֆրանսական արտադրութիւնք, ինչպէս զմելիներ, Հոտաւէտ նիւթեր, նուրբ Ըմպելիներ, Շաքարեղէնք, Անգլիական պաքսիմատներ են.
ԵՐԷՆԳԻՒՂԻ ԳԻՆՆԵՐ
610 ԲԱՑԱՌԻԿ ԱՌԹԻ 5—10
ՈՐՈՇ ԳԻՆ

ԿԱՂԱՆԴԻ ԱՌԹԻՒ

Ո՛վ որ կուզէ տղայոց համար օգտակար, հրահանգիչ ու աժան նուէրներ գնել, պէտք է դիմել Ա. Մ. Գարիպեան Թղթավաճառանոցը թիւ 10 Եւրոպաց-Գոլորդամ, Ղալաթիա, կամ ի մասնաճիւղն թիւ 366 Ուզուն չարշը, Պոլիս։

Ուր կը գտնուին ամեն չափով մեծ ու փոքր պատկերներ հարիւր 10 փարայէն 60 փարայ պատկերազարդ տետրակներ 1 եւ 2 $^1/_2$ ղրշէն. քանովայի տետրակներ 1 $^1/_2$, 3 և 5 $^1/_2$ ղրշէն. և տեսակ տեսակ գեղեցիկ ու աժան նիւթեր. 962 6—6

ՀԱՅ ԹԷՅԱՎԱՃԱՌ
Կ. ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ և Յ. ԽԱԶԳՈՒԼԵԱՆ
10 Ճէլալ-խանպէյ խան թ. 10
ՉԻՆԱՍՏԱՆԻ, ՃԱՎԱՅԻ ԵՒ ՀՈԼԱՆՏԱՅԻ
ԸՆՏԻՐ ԵՒ ԱԽՈՐԺԱՀԱՄ ԹԷՅԵՐ

Վաճառատունս իւր հաստատութենէն ի վեր իւր ուղղութեամբ, պատուաւորութեամբ և անխարդախ գործառնութեամբ ստացած հռչակաւ, թէ դաւառներու մէջ և թէ յատուկ խիստ շատ յաճախորդներ գոհ ըրած է։

ՎԱՃԱՌՈՒՄՆՔ
ՄԵԾ ԵՒ ՓՈՔՐ ՔԱՆԱԿՈՒԹԵԱՄԲ
ԳԻՆԵՐԸ ՉԱՓԱՒՈՐ 949

ՍԿՈՏԻ ՄՕՌՈՒԻ ՃԿԱՆ ՕՇԱՐԱԿ

Կ. Պոլիս, 25 սեպտեմբեր 188
Պարոնայք Սկոդ և Բօուն,
Յորմէ հետէ սկսած եմ գործածել ձեր Սկոտի Օշարակը, մեծ լաւ արդիւնքներ ունեցայ մանկանց խոլլային և անարիւնութեան հիւանդութեանց քանի մը դէպքերու մէջ։
Իմ կարծիքս է թէ այս հաճոյ և յաջող պատրաստութիւնը մեծ նախամեծար համարուելու է Մօրուէ ձկան իւղէն և կը յանձնարարեմ զայն։
ՏՐ. Ա. ԱՆՏՐԷԱՍԵԱՆ
Նախկին բժիշկ Օսմանեան բանակին

ԻԼԱՆ

ՕՐՄԱՆ ՎԷ ՄԷԱՏԻՆ ԻՏԱՐԷԻ ՈՒՄՈՒՄԻԷՍԻ

Այտըն վիլայէթինտէ Սարուխան սանճաղընա թապի Սէքերլի գարիյէսի ճիվարընտա պիթթէհարրի զահիր խիրաճ օլունաճագ խարիթասը մուճիպինճէ շըմալէն Թէքէլ Թէրէքսինտէն պէտ իլէ Էպրուճա թէփէսի պէյնինտէ վագը խաթթը միւսթագիմ վէ գարպէն մէզքիւր Էպրուճա թէփէսինտէն պէտ իլէ Բաչալ քէօյիւ չէշմէսի պէյնինտէ վագը խաթթը միւսթագիմ վէ ճէնուպէն մէզքիւր չէշմէտէն պէտ իլէ Արապլը քէօյիւ չէշմէսի նօգթասը պէյնինտէ վագը խաթթը միւսթագիմ վէ շարգէն մէզքիւր Արապլը քէօյիւ չէշմէսի նօգթասընտան պէտ իլէ մէպտէի հուսուսա օլան Թէքէլ Թէրէքսի պէյնինտէ վագը խաթթը միւսթագիմ իլէ մահտուտ օլուպ 1122 ճէրիպտէն իպարէթ արազի աէրունինտէ իմալ օլունաճագ պիր գըթա զըմպարա մատէնինին 50 սէնէ միւտտէթլէ մատէնի մէզքիւրըն միւթէհարրիլէրի Սարըտ Զիւէր էֆէնտի վէ Սալօմոն Ղաբայ Լօհալերինէ իհալէսի մուգարրէր պուլունտուղունտան մատէնի մէզքիւր հաքգընտա պիր կէօնա իթիրազը օլանլարըն մէատին նիզամնամէսինին 29 վէ 30ընճը մատտէլէրի մուճիպինճէ թարիխի իլանտան իթիպարէն իքի մահ միւտտէթ զարֆընտա Տէրսաատէթ Մալիյէ խազինէսի ճէլիլէսի տայիրէսինտէ Օրման վէ Մէատին իտարէի ումումիյէսինէ վէ մահալլինտէ մէզքիւր վիլայէթէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։

19 քեանունի էվվէլ 305 982

ԻԼԱՆ

ՊԱԳԸ ՍԵՐԱՍՔԵՐԻ

Միւպայեա օլունմագ օթուզ պէշ պին քիլօ ճէտիտ պուղտայըն իշպու քեանունի էվվէլին եւիրմի պէշինճի կիւնի պիլ միւնագասա գարարը գաթիսի վիրիլէճէկի վէ իրթէսի կիւնի թէքարրիւր իտէճէք ֆիյաթընտան իւզտէ պէշ թէնզիլի գապուլ օլունաճաղը ճիհէթլէ իթասընա թալիպ օլանլարըն մագամը սէրասքէրի լէվազըմաթ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

21 քեանունի էվվէլ 1889
Նօ. 29 2—3

— —

ԻԼԱՆ

ՊԱԳԸ ՍԵՐԱՍՔԵՐԻ

Կիւրկէն աղաճընտան մամուլ մասուրա եւիրմի պէշ պին ատէտ, պէհէրի եւիրմի փարայա.

Գամիշ խիւլասասը պին քիլօ, պէհէրի օն պիր ղուրուշա.

Թուլթգալ իքի պին քիլօ, պէհէրի ալթը ղուրուշ տօգուզ փարայա.

Եասը բավէշ թիմուրը քիլօ իքի պին սէքիզ եիւզ եէթմիշ պէշ, պէհէրի իքի ղուրուշ եւիրմի պէշ փարայա.

Եուվարլագ թէլ թէմէլ թիմուր տօգուզ պին սէքիզ եիւզ ալթմըշ պէշ քիլօ, պէհէրի իքի ղուրուշ օն պէշ փարայա.

Թիմուր սաճ եիւզ օթուզ տէմէթ պէհէր քիլօսը իքի ղուրուշ օն պէշ փարայա։

Շարտօն եւիրմի պէշ պին ատէտ, պէհէրի ալթը փարայա.

Եւին քիլիմ պէշ պին ատէտ, պէհէրի եւիրմի իւչ ղուրուշա.

Թիմուր բէրչին չիվիսի եիւզ էլլի քիլօ, պէհէրի ալթը ղուրուշ օն պէշ փարայա.

Թարիֆգալի հիւմայունլար իլէ էլպիսէ վէ սարրաճխանէ անպարընա միւպայեա օլունաճաղ պալատէ մուբագգամ էշիա քեանունի էվվէլին եւիրմի պէշինճի կիւնինէ գատար միւնագասալէրի իճրա օլունարագ գարարը գաթիլէրի վիրիլէճէկինտէն իթայա թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

20 քեանունի էվվէլ 1889 933
Նօ. 27 3—3

— —

ԻԼԱՆ

ՊԱԳԸ ՍԵՐԱՍՔԵՐԻ

Էտիրնէտէ թէսլիմ օլունմագ վէ եէրլի իմալի վաքէթլա վէ քեօսէլէտէն մամուլ օլմագ իւզրէ միւպայեա օլունաճագ տէօրթ պին չիֆթ սիւվարի վէ պէշ պին չիֆթ բիատէ ճիզմէլէրի իլէ պէշ պին տէօրթ եիւզ դըյէճէլի աթիգ եէրլի իմալի համտէքեարի քեօսէլէ իլէ եէտի պին իքի եիւզ դըյէճէլի աթիգ եէրլի իմալի վաքէթանըն քեանունի էվվէլին եւիրմի պէշինճի կիւնի գարարը գաթիլէրի վիրիլէճէկինտէն իթայա թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

20 քեանունի էվվէլ 1889 934
Նօ. 28 3—3

— —

ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՉԱՑՈՒՆ ՖԷՊՈՒՍ

Տ...

Պատիւ ունինք ծանուցանել ձեզ թէ ԱՊՏՈՒԼԼԱՀ ԵՂԲԱՐՑ քով տասն և հինգ տարուան աշխատութենէ և փորձառութենէ յետոյ, Բերայի Մեծ փողոցին մէջ ի թիւ 301 Տըմիվիլի վաճառատան վերև հաստատած ենք Լուսանկարչատուն մը Ֆէպիւս անուամբ։ Այս լուսանկարչատուն արդի գիտութեան բոլոր կատարելագործութիւնները պիտի ունենայ։ Աշխատութիւնք փութով յառաջ կը տարուին։

Լուսանկարչական արուեստին մէջ մեր երկար փորձառութիւնը, հասարակութեան մեզ շնորհելիք վստահութեան արժանի երեւելու մեր հաստատ կամքին միացած, քաջալերական ապագայ մը ցոյց կուտայ մեզ։

Ուստի չենք տարակուսիր, Տ..., թէ մեր կարողութիւնը փորձելէ յետոյ, պիտի յաճիք մեզ շնորհել ձեր յաճախորդութիւնը։

Ընդունեցէք հայլն։

ՊՕՂՈՍ ԹԱՐԽՈՒԼԵԱՆ
36—75 ԳՐԻԳՈՐ ՏԷՐ-ԱՐՍԷՆԵԱՆ
654 ԱԼԵՔՍ ԳԱՎԱԶԵԱՆ

ԽԼՈՒԹԻՒՆ

Եւ բզզիւնք գլխու մէջ։ Միջոց իւր տան մէջ բուժելու զայնս, առանց ընդհատելու իւր պարապմունքն։ 30 սանդիմ ղրկելով կ'առաքուի 132 երեսի պատկերազարդ տետրակ մը։ Դիմել առ 18

M. Nicholson, 4, rue Drouot, Paris

ԴԻԵՂ ՋԵՐՄԻ ԵՒ ՏԵՆԴԻՑ

Յօրինոր Ֆ. յէրի ջերմային հիւանդութեան, այս դեղն՝ որ անխառն բաղադրութիւն մի է զուտ բուսեղինաց, է գտանահամ և ազդու կազդուրիչ ամեն տեսակ Ֆիզիգական խանգարմանց, որ յառաջ կուգան ճախճախուտ վայրերու ջերմոտ կլիմային վատ ու ապականեալ օդերէն, որուն օգտակարութիւնը և ապաքինիչ առոյգ յատկութիւնը երաշխաւորեալ է նորա անհամար արդիւնքը առողջ գիտութեամբն։ Այս Ֆիզիգական խանգարումներն յառաջ կուգան օդին մէջ լողացող Թունաւոր անկենդան նիւթոյ միջոցաւ, որք Թոքերէն անցնելով կը մտնեն արեան մէջ, կը խանգարեն լեարդը, և յառաջ կը բերեն ամէն տեսակ ջերմեր և տենդեր, և արեան Թունաւորումն, որոց աս անունները տրուած է. ջերմն և սարսուռ, միջօրեայ ջերմ, պարբերական ջերմն, ընդհատեալ ջերմն, մաղձային տենդ և հրատապ տենդեր։

Թունաւորեալ օդերէ պատճառեալ հիւանդութիւնք կը պատահին այն անզեր ուր միօրինակութեան ապականեալ և Թունաւորեալ է ճահիճներէ կամ ճախճախուտ վայրերէ բուրեալ ժահահոտ նիւթերով, կամ բաց աղբանոցներէ և ականներու ծակտիկներէն ելած Թունաւոր կազերով, զորս մարդիկ կը ծծեն շնչառութեամբ։

Այէրի ջերմի ու տենդից դեղն կը չէզոքէ այդ Թունաւոր նիւթոց կամ կազերու ազդեցութիւնը և դուրս կը վանէ զայն մարմնոյն մէջէն, որոյ գործածութիւնն սատուգապէս անվտանգ և անվնաս է և օգուտն ստոյգ, մայն թէ արուած հրահանգից համեմատ գործածուի։ Կը ծախուի Մինասեան և ընկերաց Ամերիկեան վաճառատան մէջ ի Ղալաթիա Կոստանդնուպոլսոյ։ 168

Արտօնատէր Մ. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

ԼՈԳԱՐԱՆՆԵՐՆ ՀԵՇՏԱՑՈՅՑ ԿԸ ԽՆԿՈՒԻՆ

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԱՆՈՒՇԱՀՈՏ ԱՂԵՐՈՎ

Լոգարանի եւ արդուզարդի համար

Այս աղերն, առողջապահական մեծ յատկութիւններ ունենալով շատ անուշ կ'ընեն ջուրն և հեշտալիր հոտ մը կուտան նմա։

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԱՆՈՒՇԱՀՈՏ ԱՂԵՐԸ անմիջական ազդեցութիւն ունին գեղեցկացնելու և պահպանելու համար մորթը, թուլցնելով ընծայելով զայն, և գոյնին տալով գեղ ու թարմութիւն։

Արեւելեան Անուշահոտ Աղերը գործածելու են ՀԻՒԱՆԴԱՑ ՍԵՆԵԿԻՆ ՄԷՋ, զի կը նպաստեն օդը զովացնելու և հաճոյ են հոտոտելեաց։

Այս աղերուն հակամեխական յատկութիւնները շատ օգտակար են մորթի հիւանդութեանց։

Ս. ԹՐԻՎԼԱՏՕ և ԸՆԿ. 27, Ճիուրի Սգ. Լոնտոն

Դիմել առ միակ գործակալն ի Թուրքիա

ԷՏՄՈՒՆՏ ԳԱՐՌՈՒԱՆՍ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԹԵՐԱՆՈՑ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ, պահականոցին քով, կայարան Ղալաթիա-Շիշլիի Թրամվէյին, Թիւ 65 և 97, Ղալաթիա։ 681

HUILE DE HOGG

ՄՈՐՈՒ ՁԿԱՆ ԲՆԱԿԱՆ ԻՒՂ

Որոյ ազդուութիւնն հաստատուած է 25 էն աւելի տարիներու փորձովհետեւեալ հիւանդութեանց համար. կուրծքի հիւանդութիւն, Թոքախտ, Թոքառաջեց հիւանդութիւն, հազբուխ, յամառ հազ, խոյլ, աւշային գեղձերու ուռոյցներ. մորթի հիւանդութիւնք, սրքեւն, սպիտակ գաղտան, ընդհանուր տկարութիւն եւայլն. Նաեւ տկար և փափկակազմ տղաքները զօրացնելու համար շատ դիւրաւ կըլլմուի:

,Օգուշանալու է սովորական իւղերէն և մանաւանդ անոնցմէ որ շահավետական նպատակներով բնական իւղերու տեղ և իբր թէ անոնցմէ աւելի ազդուութիւն և ախորժ համ տալու համար շինուած են: Այն իւղերն ուրիշքանի չեն ճառայեր բայց միայն ստամոքսը ընդդունայն գրգռելու և հոգնեցնելու. երբեմն շատ վտանգաւոր ալ կրնան ըլլալ:

Բնական և զուտ ձկան իւղ գտնելու ապահովութեան համար պէտք է գտնել ՀՕԿԻ ԻՒՂԸ, որ եռանկիւնի շշերով կը ծախուի: Պահանջել հօկի անունը և Բարիզի բժշկական ճեմարանին քիմիական գործոց գլուխ Պ. Լըսիւէօրի վկայութիւնը որ իւրաքանչիւր շշի էթիգէթին վրայ կը գտնուի: Տէյլա Սուլտայի եւայլ Պոլսոյ համբաւաւոր դեղավաճառացքով կըգտնուի:

1883 տարւոյ յունուար 1 էն սկսեալ հօկի մորու ձկան բնական իւղի շշերուն էթիքէթներուն վրայ Գաղղիոյ կառավարութեան կնիքն պիտի գտնուի, ուստի այս մասին ուշադրութիւն ընելու է:

Ապրանքանի նշանը:

ՍՈՎՈՐԱԿԱՆ ԽԻՂՕՑ ԱՆՀԱՄԱՆ ԵՒ ԱՆՀՈՏ

Թուրքիոյ համար ընդհանուր մթերանոց
Ժ. Գ. ՏԱՆՃԵՐՕ, Պոլիս
693

ԼԱ ՌՈՒԱՆԷԶ

LA ROUENNAISE

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՀԻՄՆԵԱԼ Ի 1837

Կեդրոնատեղի՝ 18, Սէն-Մառք փողոց, Բարիզ

Դրամագլուխ, 4.000.000, Վճարեալ վնասներն իբր 30.000.000

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել ի գրասենեակն ընդհանուր գործակալութեան, Ղալաթիա, Մահմուտիէ փողոց, Թիւ 2, Ճէրէմեան խան, Գամոնտոյի Պանգային դիմաց:

Ընդհանուր գործակալք բովանդակ Թուրքիոյ և Յունաստանի
ՍԻՄՈՆ ՔԱՑՍԵՐԼԵԱՆ և ԸՆԿ.

186

ՍԱԼԻՀ ՍԱՐԱՃ

ՊՈԼԻՍ, ՍՈՒԼԹԱՆ ՊԱՅԱԶԻՏ, ՕԹՃՈՒԼԱՐ ՊԱՇԸ ԹԻՒ 61

Արանց, կանանց և տղայոց համար ամեն կարգի գեղեցիկ ու գիմացկուն կօշիկներ կը պատրաստուին Ֆրանսական առաջնակարգ ապրանքներէ։ Այս խանութը գլխոց յաճախորդը մեծապէս գոհ պիտի լինին մանաւանդ գներու աժանութենէն։ 2 Թիւէն 4 Թիւ կօշիկներու կարով պատրաստուածները հինգ ղրշ աւելի պիտի ըլլան փոյտէ գամով պատրաստուածներէն։ 4 Թիւէն 6 Թիւի համար 5 ղրշ յաւելուած մը պիտի ըլլայ այդ տարբերութեան վրայ։

Ղրշ	տեսակ	Ղրշ	տեսակ
85	ամեն տեսակ կարով պօթին կալօշ	33	կնոջ մուճակ
52	սկարբին կարով	40	պալատական կալօշ
140	կալօշով մոյկ կարով	70	կնոջ համար պօթին կալօշ
65	պօթին կարով	45	16 Թիւէն մինչ 21 Թիւ պօթին կալօշ տղայոց համար
80	մէտ կալօշ գամով	150	Թէլպօին և ուղտի մորթէ մոյկ
140	ամեն տեսակ մոյկ		
160	փայլուն մորթէ մոյկ		

Տղայոց յատուկ կօշիկներու 21 Թիւէն վեր եղածներուն համար հինգ ղրշի յաւելուած մը պիտի ըլլայ։ Ցուակայէս յանձնարարուած կօշիկներու համար հարիւրին տասը յաւելում մը պիտի ըլլայ այս գնոյն վրայ։ 966 4—24

"ՖՕՐԹՈՒՆԱ"

Ընդհանուր ապահովագրական Անանուն Ընկերութիւն

Հիմնեալ ի Պերլին յԱմին 1868
Դրամգլխ. 1.875.000 Ֆր.
Պահեստ. դրամ 1.337.000 »

"ՏԻՒՐԻՆԿԻԱ ՏՕՐՖԷՐ"

Մովային, Գետային եւ Ցամաքային ընդհանուր ապահովագրական Ընկերութիւն

Հիմնեալ ի Էրֆուրթ, 1845
Դրմգլխ. 3.750.000 Ֆր.
Պհեստ. դրամ 3.099.367.15

Ընկերութիւնք որք միացեալ են Կ. Պոլսոյ հրապարակին վրայ, փոխադարձ երաշխաւորութեամբ կ'ապահովագրեն ամեն տեսակ վաճառք և դրամամթերքներ, ընդդէմ ծովային, գետային և ցամաքային փոխադրութեան վտանգաց, խիստ չահաւոր պայմաններով։

ՀԱՆՍԷԱԹԻՇԷ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Հիմնեալ ի Համպուրկ յԱմին 1874
Դրամագլուխ 3.750.000 Ֆր.
Պահեստի դրամ 600.000 »

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի ամէն տեսակ կալուածներ, կարասիք, մթերանոցներու և վաճառատանց մէջ ապրանքներ, ամենաչահաւոր պայմաններով։ 583

Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւն առնուլ ուզողներ կը հրաւիրուին դիմել առ ՏԻՐԱՆ Ս. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ, ընդհանուր գործակալ վերոյիշեալ երեք ընկերութեանց. ի Պոլիս, Պաղչէ-Գափու Բասիմ Փաշա Խան, Թիւ 13 և 14։

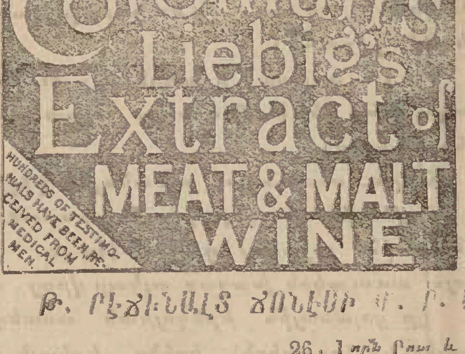

Coleman's
Liebig's
Extract of
MEAT & MALT
WINE
HUNDREDS OF TESTIMONIALS HAVE BEEN RECEIVED FROM MEDICAL MEN.

ԳՕԼԻՄԷՆԻ ԳԻՆԻՆ հիշտահամ և կազդուրիչ ըմպելի մ'է, բաղկացեալ Բորդոյի գինիէ, և Լիբիգիկի մսի հիւթէ և Մալթի հիւթէ, կազմելով այսպէս անուշահոտ, զօրաւոր և գրգռիչ խառնուրդ մը, որ թէ առողջ և թէ անկար մարդոց համար լաւ է համարուած։

Բժշկական համալսարանն հաւանած է նմա և բազմաթիւ նշանաւոր բժիշկներէ յանձնարարեալ է. ՀԱԶԱՐԷ ԱՒԵԼԻ ԲԺԻՇԿ գրկած են իրենց վկայութիւններն։ Աստ կը Թարգմանենք վկայութիւնն տողերը

Թ. ՐԷՅՆԱԼՏ ՃՈՆԷՍԻ Վ. Ր. Օ. Ս. Լ. Լ. Մ. Բ. Ս. Ր. Ճ. ԵՒ ԸՆԿ.

26, Լորդ Րօտ և 24 Համիլդըն Սդուէյր

Պրքընհէտ, 2 սեպտեմբեր 1889

Պարոնայք — Ինկատ առնելով խորդակ մըցման մը հանած գոհացման լուրերը, կը փութաքիմ յայտնուալ ձեզ թէ որչափ գոհ եմ ձեր Մսի և Մալթի պատրաստութենէն։ Քանի քանի անգամներ տեսած եմ առոգջարար ազդեցութիւնն այն հիւանդութեանց վրայ որոց համար պատուիրած եմ զայն, և ինչ ինչ պարագայից մէջ ձեռք բերած եմ հրաշալի արդիւնքներ զորս պարզ գինին (առանց մսոյն) չպիտի կրնար տալ։

Ընդունեցէք, և այլն և այլն։

Թ. ՐԷՅՆԱԼՏ ՃՈՆԷՍ

Ի վերջոյ, մօրաքաղաքիս գլխաւոր բժիշկք ջերմապէս յանձնարարած եմ զայն։
Հարցնել ԳՕԼԻՄԷՆԻ ԳԻՆԻՆ Լիէպիկի մսի և Մալթի խառնուրդով, զգուշանալ կեղծերէն։
Դիմեցէք ասորագրելոյն, միակ գործակալ ի Թուրքիա Գոլիմանի և ընկերութեան գործարանին
Ս. Ճօրճօ Նորուիչ և Լոնտոն։

ԷՏՄՈՒՆՏ ԳԱՐՌՈՒԱՆՍ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԹԵՐԱՆՈՑ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ, պահականոցին քով, կայարան Ղալաթիա-Շիշլիի Թրամուէյից. Թիւ 95 և 97, Ղալաթիա 80

EMULSION SCOTT

(ՍԳՈԳԻ ՕՃԱՌԱԿ)

ՄՈՐՈՒ ՁԿԱՆ ԶՈՒՏ ԻՒՂ

Իբոֆոսֆիթ ալ շօտ և սօտայով

Պատրաստեալ ձեռամբ ՍԳՈԳԻ և ՊՕՈՒՆԻ, ի Նիւ-Եորք։

Կաթին չափ ախորժահամ է

Մորու ձկան հում իւղի բոլոր յատկութիւններէն զատ, Իբոֆոսֆիթներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ Թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոյլերը
Կը բուժէ հազը, ցրտառութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճողածութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, ախորժ համ ու հոտ ունի, դիւրամարս է, և ամենէն փափուկ ստամոքսներըը կը տանին զայն.

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով։
Գործակատարք ի Կ. Պոլիս. ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ՀԻՐՉԷԼ 443

ՊԱԶԱՐ ԱԼԸՄԱՆ

ԿԱՂԱՆԴՊԷՔ

Տօնական օրերու առթիւ, ՊԱԶԱՐ ԱԼԸՄԱՆ իր բազմաթիւ յաճախորդներուն ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ։ Պազառ Ալըմանի վաճառատանց մէջ ամէն տարուան նման կը գտնուին կաղանդչէքի համար հազար տեսակ առարկայներ բոլորովին աժան գնով, թէ՛ պէրճանքի և թէ առօրեայ գործածութեան համար։

ՄԱՍՆԱՒՈՐԱՊԷՍ Տղայոց խաղալիկներ, ժամացոյցներ, Պզտիկ կարասիներ, Տղայոց համար կառքերու կարասիներ, Ծննդեան ծառի համար զարդեր, Հէծելանիւներ, լամբարներ, Մխողներու և խաղացողներու համար առարկաներ, Արդուզարդի և կարի պահարաններ, Գրասենեկի պիտոյք, կաղամարք, Պաքսիմատք, Շաքարեղէնք, աժան բլաքէ և նիքէլէ սպասներ Թէյի և խահուէի համար, Հոտաւէտ նիւթեր, փողպատներ, Անձրեւանոցներ, ձեռնոցներ, կողոփներ, Գրասեղաններ, Սեղաններ, Պավիերայի գարեջուր շիշով և հազար ուրիշ տեսակ առարկայներ։

Ժամացոյցներուն գինը տարօրինակ կերպով աժան է։ 960 10—12

ԵԹԷ ԿԸ ՀԱԶԱՔ

ԱՌԷՔ ՄԻԱՅՆ
ԺԷՐՕՏԷԼԻ ԲԱՍԴԻՅԼՆԵՐՆ

ՆՈՐՎԵԿԻՈՑ ՄԱՔՈՒՐ ԽԱՑԾՂԱՆՈՎ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ

Որք շնչուելով եւ ուտուելով կը ներգործեն ընդդէմ Հարբուխի, Պրոնշիդի, Դումի, Շնչարգելութեան, Ձայնի կերկեման, Խուչակատարի եւլն։ Ամեն բժիշկք կը յանձնարարեն ԺԷՐՕՏԷԼԻ ԲԱՍԴԻՅԼՆԵՐՈՒ գործածութիւնն եւ կ'արգելուն գործածել խայծղանի այլ եւ այլ շաքարահատերէն

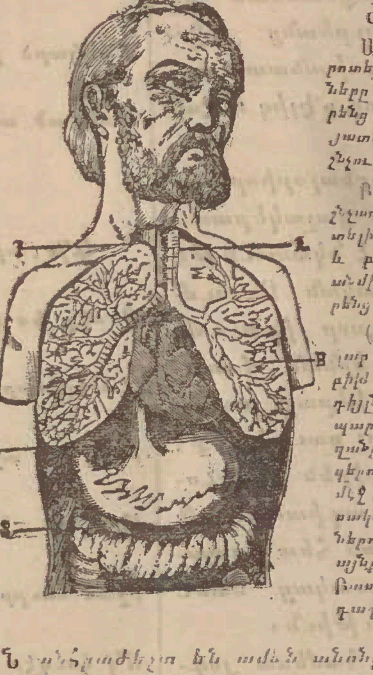

ԱՆՊԱՏԵՀՈՒԹԻՒՆՔ

Խայծղանի շաքարահատերու

1. ՄԱՐՍՈՂԱԿԱՆ ԽՈՂՈՎԱԿԻ, ուսկից իջնեն խայծղանի կարգը և անլուծելի զանազան ատ կներն որք բերնին մէջ չլուծուելով կ'երթան ստամոքսը կ'իյնան, առանց դոյզն ինչ խայծղան հաղորդելու շնչառական խողովակաց որոց սահմանեալ են.

2. ԽՈՂՈՎԱԿԻՆ ԾԱՌԻՆ խայծղանի հատիկները կը մտնեն ստամոքսի մէջ և այն բեռնաւորելով շաքարով և թելադրելի նիւթերով, յառաջ կը բերեն ստամոքսի անհանգստութիւններ.

3. ԱՂԻՔՆԵՐՈՒՆ մէջ կը շարունակուին այս հատիկներուն պատճառած անհանգստութիւնք և յառաջ կը բերեն Բորբոքում, Վէրք, Խիթ, եւն. իրենց պարունակած ափիոնի, մորֆինի պատճառաւ.

ԱՌԱՒԵԼՈՒԹԻՒՆՔ

Ժէրօտէլի բասդիյլներու

Ա. ՇՆՉԱՓՈՂերուն մէջ ժէրօտէլի բասդիյլներու գոլորշիները մեծապէս կը ներգործեն իրենց առողջարար և կազդուրիչ յատկութեամբ, քանի որ կը շնչուին ու կը ծծուին։

Բ. ԹՈՔԵՐՈՒՆ մէջ մեծ մի շնչառութեան կը հասնին ժէրօտէլի բասդիյլներու գոլորշիներն և բնականաբար տարածուելով անմիջապէս ի գործ կը դնեն իրենց փրկարար ազդեցութիւնը.

(Բարիզի բժշկաց ամենէն լաւ. որ լուծելով, կոչէ մը Օբիկօ. այսպէս կը խօսի բասդիյլներու վրայ. Պ. Ժէրօտէլ պարզ միջոց մը գտած է խայծղանը մտցնելու համար շնչափողերու ամենէն նուրբ թելերուն մէջ, առանց պարունակելու վնասակար նիւթեր։ Այս պայմաններով խայծղանին ազդեցութիւնն այնքան արագ է որ քանի մը Բասդիյլներ կը բաւեն հազը դադրեցնելու »)

ԺԷՐՕՏԷԼԻ ԲԱՍԴԻՅԼՆԵՐՆ անհրաժեշտ են ամեն անոնց որք ձայներնին կը յոգնեցնեն, արձակ օդի մէջ կ'աշխատին կամ իրենց պարապմանց պատճառաւ ստիպուած են դրգռիչ գոլորշիներ կամ փոշիներ ծծել, ինչպէս Գործաւորք Զարգապանք, Կառավարք, Նաւիչք, Դեբասանք, Աստնորանք, Քարոզիչք, Փաստաբանք, Ուսուցիչք, Դաստիարակք, երկաթուղիոյ Պաշտօնեայք եւ եւ։

Տարին 100,000է աւելի մարդիկ կը բժշկուին այս Բասդիյլներով եւ Պ. Ժէրօտէլ 40.000է աւելի շնորհակալեաց Նամակ ունի։

Ժէրօտէլի Բասդիյլներն են խայծղանի միակ բասդիյլներն որք փորձառուած են Փարիզու 1878ի Տիեզերական ցուցահանդէսի կողմէ, Նախարարական որոշմամբ և ըստ խորհրդոյ Առողջապահական խորհրդոյ փորձերու ենթարկուած են, և Ռուսիոյ մէջ թոյլատրեալ են կայսերական կառավարութեան կողմէ, ըստ հաւանութեան բժշկական խորհրդոյ։

Իւրաքանչիւր տուփ կը պարունակէ 72 Բասդիյլ, ինչպէս և Մանրամասն գործածութեան Եղանակը մասնաւոր Պահանջել գործարանին նշանը

Ա. ԺԷՐՕՏԷԼ, դեղագործ ի Սէն-Մէնհուլ, (Ֆրանսա)

Կ. Պոլիս՝ Պոն Մարշէ. Դեղագործական Մթերանոցն, Ն. և Ժ. Քանզուք եղբարք, Թէլֆօռ, Նէօտէլի Թէոտորիտէս, Վէնսան Քասապեան, Տ. Մ. Մէգրի, Ա. Գասդորբատէս, Ա. Քէնդորբտէս, Նէտոլքօս, և Ընկ. 696

ՔԱՈՒՉՈՒԷ ՄՈՒՃԱԿ

(ԼԱՍԴԻՔ)

ՀԱՆՐԱԾԱՆՕԹ ՆՈՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ՌԻՊԷՐ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Մեր յաճախորդներու փափաքանաց համաձայն, մեր այս տարուան քաուչուէ մուճակներն, որք իրենց վրայ իբրեւ նշան կշիռ մը կը կրեն, խիստ ճաշակաւոր, նուրբ և հաստատուն շինուած են նոր ձեւերով։

Պոլսոյ հրապարակին վրայ երկար ատենէ ի վեր ճանչցուած է թէ մեր քաուչուէ մուճակները կը գերազանցեն քան տարիէ ի վեր գործածուած բոլոր մուճակները։

Մեր մուճակներու ներքին կողմը կշիռի մը և արտաքին կողմն ալ առիւծի մը պատկերը դրոշմուած է իբրեւ նշան։ Կը վաճառուին ի Պոլիս Սուլթան Համամ աղբիւրի մօտ Սեպուհ աղա Տէմիրճեանի Թիւ 47 և 49 խանութն և բոլոր քաուչուէ մուճակ վաճառողներու քով։ Կեդրոնատեղին է ի Պոլիս, Պահճէ Գափու, Գոճաման Օղլու խան, Ծորճի Կիտրոլի Թիւ 13 մթերանոցը 837

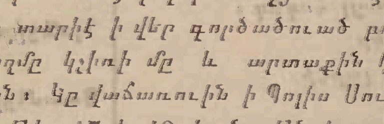

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷ

ԿԻՐԱԿՆՕՐԵԱՅ ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՅՑ

1686

1889 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 2 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ ՕՐԷՆ ՍԿՍԵԱԼ ՄԻՆՉԵՒ ՑՆՈՐ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻ

Վոսփորէն ելնող շոգենաւներ

2 15	Արնաւ. Գուրուչ. Օրթագ. Պէշիք.
2 15	Վանիք. Չէնկէլ. Պէյլէր. Գուզկ. Պէշիք.
1 15	Եէնիմ. Մէզ. Պէօյիւք. Թար. Եէնիք. Միրկ. Ռ. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուրուչ. Օրթ. Պէշիքթաշ
2 20	Պէյգօզ Բաշլաղ. Չուպգ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ.
2 50	Ռ. Ա. Գավագ Մէզարբ. Պէօյիւքտ. Թարպ. Պէյգօզ Բաշլաղ. Չուպ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Պէշիքթաշ
3 15	Եէնիմ. Մէզարբ. Պէօյիւքտէրէ Թարաբ. Եէնիք. Սթէնիա Միրկ. Պոյաճ. Ռ. Հիսար Պէպէք Արնաւ. Գուրուչ. Օրթա. Պէշիք.
4 —	Մէզպ. Պէօյիւքտ. Թարպ. Պէյգօզ Բաշլաղ. Չուպ. Գանլըճ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չէնկէլ. Պէյլ. Գուզ. Իւսկ.
4 45	Եէնիմ. Մէզպ. Պէօյիւք. Թարպ. Եէնիք. Սթէն. Միրկ. Պոյաճ. Ռ. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուրուչ. Օրթ. Պէշիքթաշ
5 15	Պէյգօզ Բաշլ. Չուպ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չէնկէլ. Պէյլ. Գուզկ. Պէշիք.
6 —	Եէնիմ. Մէզպ. Պէօյիւքտէ. Թարպ, Եէնիք. Սթէն. Միրկ. Պոյճ. Ռ. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուրուչ. Օրթ. Պէշիք.
7 —	Եէնիմ. Մէզարբ, Պէօյիւք. Թարաբ. Պէյգ. Բաշլաղ. Եէնիք. Միրկ. Գանլըճ. Ռ. Ա. Հիսար Գանտ. Արնաւ. Չէնկէլ. Պէյլ. Օրթ. Գուզկ. Պէշիք. Իւսկ.
8 15	Ա. Ռ. Գավ. Մէզպ Պէօյիւք. Թարպ. Եէնիք. Սթէն. Միրկէօն Ռ. Հիսար Պէպէք. Արնվ. Գուրուչ. Օրթագ. Պէշիք.
9 —	Մէզպ. Պէօյիւք. Թարպ. Պէյգօզ. Բաշլ. Չուպ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Իւսկ.
10 —	Մէզպ. Պէօյ. Թարպ. Եէնիք. Միրկ. Ռ. Հիսար Արնվ. Օրթ. Պէշիք.

Կամուրջէն մեկնող շոգենաւներ

3 —	Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. Պէպէք Ռ. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թարպ. Պէօյք. Մէզ. Եէնիմ.
3 35	Գալաթ. Իւսկ. Պէշիք. Գուզկ. Օրթ. Պէյլ. Չէնկէլք. Արնաւ. Գանտ. Ա. և Ռ. Հիսար Գանլըճ. Միրկ. Եէնիք. Բաշլաղ. Պէյգ. Թարաբ. Պէօյիւք. Մէզարբ. Եէնիմ.
3 50	Իւսկ. Գուզկ. Պէյլ. Չէնկ. Վանիք. Գանտ. Ա. Հիսար Գանլ. Չուպ. Բաշլ. Պէյգ.
4 15	Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. Պէպէք Ռ. Հիսար Պոյճ. Սթէն. Եէնիք. Թարպ. Պէօյիւք. Մէզպ. Եէնիմ.
5 15	Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. Պէպէք Ռ. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թարպ. Պէօյիւք. Մէզպ. Եէնիմ. Ռ. Ա. Գավագ
7 15	Գալաթ. Իւսկ. Պէշիք. Գուզկ. Օրթ. Պէյլ. Արնաւ. Ռ. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թարպ. Պէյգ. Պէօյք. Մէզարբ. Եէնիմ.
8 15	Պէշիք. Իւսկ. Գուզկունճ. Օրթագ. Պէյլէր Չէնկէլ. Արնաւ. Գանտ. Ա. և Ռ. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թարպ. Պէօյիւքտ. Մէզպ. Եէնիմ.
8 30	Պէշիքթաշ Օրթ. Արնվտ. Պէպէք Ռ. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թարպ. Մէզպ. Պէօյք.
10 5	Իւսկ. Գուզկ. Պէյլէր. Չէնկ. Վանիք. Գանտ. Ա. Հիսար Գանլըճ. Չուպուգլը Բաշլաղ. Պէյգ. Թար. Մէզ. Ռ. և Ա. Գավագ.
10 15	Պէշիք. Օրթագ. Գուրուչ. Արնաւ. Պէպէք Ռ. Հիսար Միրկ. Սթէն. Եէնիք. Թարպ. Պէօյ. Մէզարբ. Եէնիմ.
11 —	Պէշիք. Օրթագ. Գուրուչ. Արնաւ. Պէպէք Ռ. Հիսար Միրկէօն Եէնիք. Թարպ. Պէօյ. Մէզարբ. Եէնիմ.
11 10	Գուզկ. Պէյլէր. Չէնկ. Վանիք. Գանտ. Ա. Հիսար Գանլըճ. Չուպ. Բաշլաղ. Պէյգ.
11 30	Պէշիք. Գուզկ. Օրթ. Պէյլէր. Չէնկ. Վանիք.
12 —	Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ.